

Молода Україна

журнал української демократичної молоді

РІК ВИДАННЯ XX

ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ — 1970 — JULY-AUGUST

Ч. 181

ТОРОНТО

НЬЮ-ІОРК

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА :

В Канаді:

B. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario.

M. Filenko,
40 Strathcona Rd.
St. Catharines, Ont.

Victor Zwetkow
6465 — 43 Ave., Apt. 1
Montreal 410, Que.

В США:

Mr. Alex Konowal,
811 S. Roosevelt Ave.,
Arlington Heights, Ill. 60005.

Mr. Iw. Ivahnenko,
Featherbed Ln,
Hopewell, N. J., 08525.

Mr. Iw. Hrynkow,
416 Maple Ave.
Philadelphia, Pa., 19116

Mr. L. Jemetz,
2941 Amboy Road,
Warners, N. Y., 16134.

Mr. W. Ponomarenko,
5802 Vandalia Ave. S. W.
Cleveland, Ohio, 44144.

У. Зах. Німеччині:

Mr. Mychajlo Ihnatenko,
2. Hamburg — Wandsbek,
Lesserstr. — 225
West Germany.

В Англії:

Mr. A. Bondarenko,
78 Kensington Park Rd.,
London W. 11, — England.

В Австралії:

Mr. S. Krywolap,
Box 1586 M,
G. P. O. Adelaide,
S. Australia.

Листування з редакцією та
адміністрацією пресимо слати
на адресу:

MOLODA UKRAINA
Postal Station "E", Box 8
Toronto 173, Ontario, Canada

МОЛОДА УКРАЇНА

**Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді**

Голова ЦК: Ю. КРИВОЛАП

Редагує Колегія.

Статті, підписані прізвищем або
ініціалами автора, не завжди
відповідають поглядам редакції.

MOLODA UKRAINA

A Ukrainian Monthly Magazine.
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Democratic Youth
Association.

In USA — Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: G. KRYWOLAP.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ :

Річна передплата: 12 чисел. — На два роки: 24 чисел.

У США:

12 чисел — \$5.00 (амер.); 24 числа — \$9.00 (амер.)

У Канаді:

12 чисел — \$5.00 (канадських); 24 числа \$9.00 (канадських)
Ціна одного примірника у США і Канаді: 50 центів.

В усіх країнах Південної Америки:

12 чисел — \$2.00 (американських); 24 числа — \$3.50 (америк.).
Ціна одного примірника: 0.25 амер. дол.

В усіх країнах Європи:

12 чисел — \$2.50 (америк. дол.); 24 числа — \$4.50 америк. дол.
Ціна одного примірника: 0.30 амер. дол.

В Австралії:

12 чисел — \$3.00 (австр. дол.); 24 числа — \$5.00 (австр. дол.)
Ціна одного примірника: 0.30 амер. дол.

Зазначене число після прізвища передплатника означає остан-
нє число журналу, за яке заплачено передплату.

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: Б. Олександрів, М. Ситник, В. Симоненко,
В. Онуфрієнко, С. Риндик — Поезії. ОДУМ-ові сповнилося 20 років.
Д-р О. Воропай — Подвійний ювілей. Є. Гуцало — Смуток. С. Голу-
бенко — Співець мужности і відваги. В. Прохода — Мати Європа й
донька Україна. І. Чендей — Іван. А. Киянка — Літа молодії... З
одумівського життя і праці. Різне.

На обкладинці: Літо — ліногравюра Ф. Клименка

("Україна" ч. 23, 1967)

Борис ОЛЕКСАНДРІВ

БАТЬКИ

"Ой мій тату, зацофаний тату"...

Вірш молодого поета

Ну, гаразд. Розставляймо великих по нішах,
Але все ж пам'ятаймо химерність років.
В певний вік — нам нема над батьків розумніших,
І гарніших, і ліпших нема від батьків.

А коли підростаємо — ширшають далі
І новішою мудрістю повняться дні.
І тоді вже батьки нам здаються відсталі.
А часами — кумедні, чи просто нудні.

Та минають роки — і якимись кругами
Повертають минуле, немов би нове.
Ми мужніємо теж — і стаємо батьками,
І з димами невизріла мудрість пливе...

А пізніше, як день наш і сонце на схилі,
А в очах і сивинах — наука життя,
Знов батьки нам здаються розумні і милі,
Тільки пізно — для них не прийде вороття!

І тоді — розставляємо любих по нішах
І вони нам ясніють у мряці років...
В певний вік — нам нема над батьків розумніших,
В кожен вік — нам рідніших нема від батьків.

Михайло СИТНИК

* * *

Скоро, скоро вернуться гуси,
Квіти зронять срібну сльозу.
Молитвами сива бабуся
Деся зустріне першу грозу.

Хлопці справлятимуть весілля
Дівчата косу розплетуть,
А мені лиш пелюстки білі
Знову кине весна на путь.

І знову матуся присниться,
Побіжу стривожений в гай, —
Буду заздрити дальнім птицям,
Що вертаються в рідний край.

БДЖОЛА

Немов роздмухана жарина
Передгрозовим вітерцем —
В моє вікно влетіла бджілка
І закружляла над стільцем.

— Сідай, де хочеш, будь, як в себе,
Ховайся в мене від дощу,
Можливо я, ну, хоч чим-небудь
Тебе із щирістю вгощу.

До мене залітаєш рідко,
Тому приліт нежданий твій.
Я з свого серця вирву квітку
Своїх солодких свіжих мрій.

В ній соки й пахоці вербові
І юности ясна пора,
На ній гарячий слід любови,
Зоставлений біля Дніпра.

Ти будеш пити — скільки сили —
Той мед солодкий, до кінця
І понесеш його на крилах
В чийсь огірчені серця.

* * *

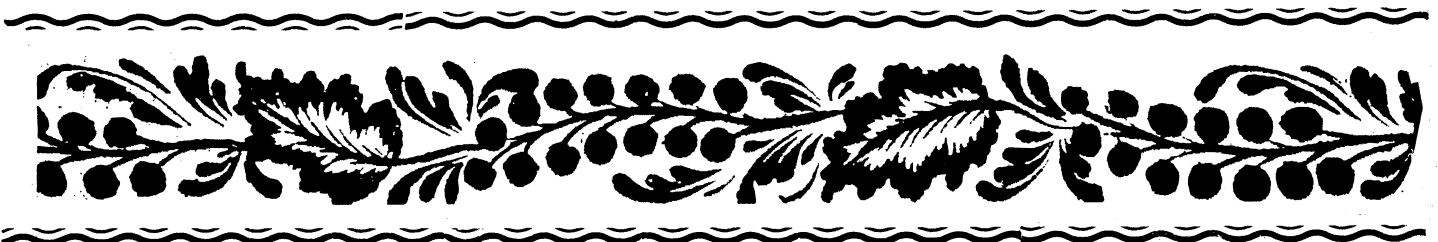
Моєму невагловому еству
Бракує тут не так уже й багато:
Антонівок, що пахнуть за версту,
Гіркого полину і руті-м'яти,

Із цямринами у саду криниць,
З яких вода перемагає втому,
Пісень білоцерківських політниць,
Які проходять мимо мого дому.

І вогнища того, що пастушки
Печуть на нім улюблену "мундирку"
І тої найдорожчої ріки,
В якій відбилась повечірня зірка.

Докору батька в час моїх провин
І матері напів святої ласки,
І в час лихих зимових хуртовин
Бабусі недокінченої казки

Чого ж іще жадібному еству?
Хіба шматочок неба голубизни
І усієї рідної Вітчизни
Задля якої я іще живу.

ОДУМ-ОВІ СПОВНИЛОСЯ 20 РОКІВ

Об'єднання Демократичної Української Молоді у США засновано 18 червня 1950 року в Нью-Йорку. В Канаді, в Торонті, установчі збори молоді оформили ОДУМ 30 вересня того ж року. Ініціативна група української молоді Канади писала в ті часи до керівних органів ОДУМ-у США: "Вважаємо, що ОДУМ повинен стати централізованою організацією, з одним керівництвом, з одною системою виховання й з одним центральним пресовим органом. Заки цей задум буде реалізований, ГУ ОДУМ-у в США повинна взяти на себе ініціативу в творенні низових одумівських клітин по інших країнах... Ідея ОДУМ-у не нова. В кожній країні поселення нашої еміграції є чимало молодих людей, які поділяють наші позиції. Однак досі бракувало нам "перших хоробрих", які виступили б проти українського крайньо правого й лівого примітивізму та взяли б за самоорганізацію. Ви зробили це перші, за що щиро вітаємо".

І молодь взялася до праці. Як гриби по дощі постали філії ОДУМ-у в США, Канаді, Англії, Німеччині, Австралії та інших країнах. Членство ОДУМ-у США і Канади віддано взялося виконувати добровільно взяті на себе обов'язки. Тепер вони — сеньйори ОДУМ-у, з гордістю можуть глянути на пройдений шлях. Тисячі молоді пройшли через життєрадісні ряди ОДУМ-у.

Іван Багрянний провідник демократичного руху й натхненник ОДУМ-у, автор багатьох творів, якими захоплюється молодь, написав текст одумівського гімну та маршів, а композитори Григорій Китастих та Микола Фоменко дали їм крила. Яр Славутич дав текст юно-одумівського маршу "Наші будні — розгорнена крила" (музика Григорія Китастого). Майор армії УНР Микола Битинський виконав проєкт прапору та емблеми ОДУМ-у. Емблему ОДУМ-у творять три срібні пшеничні колоски (символ молодості та сили української землі), вплетені в золотий тризуб на блакитному щиті, внизу — напис півколом: ОДУМ. Прапор ОДУМ-у — блакитне шовкове полотнище з емблемою ОДУМ-у на одній стороні та золотим написом "Об'єднання Демократичної Української Молоді" на другій.

З перших днів існування ОДУМ-у велику увагу присвячувалось одумівській пресі. Журнал ОДУМ-у "Молода Україна" виходить вже двадцятий рік. Він на своїх сторінках висвітлював державно-творчі здобутки демократії, звертав увагу на так популярну в українському суспільстві отаманщину, як шкідливу силу, провінційність в релігії, мові та ін. Плекаючи на своїх сторінках дух національно-громадської єдності і згоди, журнал, як дзеркало молоді ОДУМ-у, завжди стояв обличчям до України, туди, де б'ється українське серце в російсько-комуністичнім ярмі. Журнал об'єднував в одну одумівську родину все членство, прихильників і симпатиків. В редакційній колегії журналу тепер є: Ярослав Білінський, Вадим Вакуловський (голова редак-

ційної колегії), Микола Вірний, Микола Гавриш (головний редактор), Юрій Криволап, Василь і Олексій Коновал, Євген Кальман, Леонід Ліщина, Павло Лимаренко, Петро Родак і Олег Сандул. Останній час адміністраторами журналу були Ліда і Михайло Лебединські, а тепер В. Коржанівський.

У 1960 році почав з'являтися неперіодично "Літопис ОДУМ-у" — одумівська сторінка при щоденникові "Свобода" в США, органі УНСоюзу. "Літопису ОДУМ-у", який редагують Олексій Коновал (відповідальний редактор) і Олексій Шевченко видано 25 чисел. При "Українських вістях" в Новім Ульмі, в Німеччині, впродовж багатьох років вміщувало інформаційні дописи про ОДУМ під рубрикою "Одумівець". У кінці вересня 1962 року "Одумівця" замінено "Сторінкою Об'єднання Демократичної Молоді", яку редагує увесь час Ол. Коновал. Їх вийшло до цього часу 114 чисел. Рівночасно видавництво ОДУМ-у "Молода Україна" видало впродовж двадцяти років багато виховних матеріалів та книжок. У виданні ОДУМу появились: "Любов до ближнього" Свирида Ломачки, "Україна сьогодні і ми" Василя Ів. Гришка, Альманах-Збірник ОДУМ-у 1950-65 роки (зредагували Мар'ян Дальний, Олексій Коновал і Євген Федоренко, обкладинка роботи Олексія Пошиваника). В 1969 році перевидано, заборонений в Україні твір сучасного українського підсоветського письменника Олеса Лупія "Грань". В пляні ОДУМ-у видати незабаром твори Михайла Ситника, які збирався видати покійний Петро Волиняк, але перед смертю вирішив передати всі його твори ОДУМ-ові для публікації. А зараз у видавництві "Молода Україна" проходить останню фазу підготовки до друку велика праця багатьох авторів США і Канади — "Порадник одумівця", виховні матеріали для виховників ОДУМ-у та посібник батькам.

Починаючи з 1953 року, майже щороку членство ОДУМ-у США і Канади відбуває свої з'їзди та зустрічі. Зустрічі ОДУМ-у та прихильного до ОДУМ-у громадянства найчастіше відбуваються на оселі "Київ" коло Торонта в Канаді. Мистецькі частини на цих зустрічах виповнювали завжди своїми виступами — члени ОДУМ-у з Торонта, Чикаго, Філядельфії, Монтреалю та інших філій. Молодь, з'їхавшись з різних околиць, мала нагоду взаємно познайомитися та порівняти свої сили. Участь в польових Службах Божих, дефілядах, хорових співах, танцях, спортивних змаганнях, ватрах позитивно впливала на організаційне єднання молоді та заохочувала її до дальшої праці над собою.

В більших філіях ОДУМ-у створено мистецькі одиниці, якими гордяться не лише ОДУМ, але й все українське громадянство цих міст. Більші з них варто згадати. Філії ОДУМ-у в Торонті, Чикаго, Філядельфії і Міннеаполісі мають ансамблі бандуристів. Деякі з них, разом з хором, нара-

ховують близько сотні осіб. Танцювальні групи та дівочі хори є майже у всіх активних філіях. ОДУМ Чикаго з 1963 року має струнну оркестру.

ОДУМ США 1965 року оформив купівлю відпочинково-виховної оселі ОДУМ-у "Київ" в штаті Нью-Йорк. На оселі ОДУМ-у є три великі будинки, які разом мають 40 кімнат, та три бунгало. В четвертому будинку оселі знаходиться кухня з повним устаткуванням. Недалеко від будинків є новий басейн для купання, ліс та інші бараки для потреби одумівців. Головою оселі є довгорічний активний член Головної Управи ОДУМ-у США Євген Кальман.

Про 20-річний ОДУМ можемо сказати, трохи змінивши те, що писалось в Альманасі-Збірникові ОДУМ-у п'ять років тому. "Двадцятирічну діяльність Об'єднання Демократичної Української Молоді можна оцінювати двоюко. Вже той факт, що у складних умовах ОДУМ утримувався на поверхні громадського життя й зберіг свою незалежність, можна вважати неабияким досягненням. Але ОДУМ не тільки втримувався на поверхні. Він також виріс і розбудувався в одну з найбільших та найактивніших організацій українських емігрантів-вихідців із східних областей України.

ОДУМ має свою періодичну пресу, регулярно скликає з'їзди та конференції, організовує товариські зустрічі й виховні оселі для юнацтва. Всі філії відзначають видатні дати в українській історії, беруть участь у громадських вічах і маніфестаціях, влаштовують доповіді й дискусійні вечори, стимулюють мистецьку самодіяльність численних гуртків.

ОДУМ виявився також послідовним прихильником правопорядку в українському суспільно-громадському житті. Він не вмішується у міжпартійні чвари й постійно допомагає Українській Національній Раді, незалежно від того, яка партія керує Виконавчим Органом. На форумі бльоку українських демократичних організацій, як і в центральних громадських установах нашої еміграції, ОДУМ завжди був речником співпраці й здорового компромісу. Багато спільних всеукраїнських імпрез на терені США і Канади відбулися лише завдяки об'єктивній і компромісовій постаті одумівських представників.

Також в галузі популяризації української справи серед чужинців ОДУМ зробив свій поважний вклад. Ця популяризація відбувалася шляхом запрошення чужинецької молоді й журналістів, на одумівські імпрези, участь одумівських ансамблів у міжнародних виставках, шляхом пресових конференцій, дописів до англомовної преси тощо.

Проте головна заслуга ОДУМ-у лежить у сфері виховання своїх членів. Через одумівську виховну школу пройшли тисячі української молоді, зберігши цим самим рідну мову, звичаї, культуру, а часто знайшовши в ОДУМ-і й своїх життєвих партнерів.

Вага ОДУМ-у в житті української еміграції тим більша, що всі свої осяги ОДУМ здобув майже без допомоги старшого покоління, щойно останні п'ять років старші сеньйори ОДУМ-у, почали творити ТОП та давати підтримку, зумів

Василь СИМОНЕНКО

* * *

Є тисячі доріг, мільйон вузьких стежинок,
Є тисячі ланів, але один лиш мій.
І що мені робить, коли малий зажинок
Судилося почать на ниві нерясній?

Чи викинути серп і йти байдикувати,
Чи долю проклясти за лютий недорід
І до сусід пристать наймитувати
За пару постолів і шварку на обід?

Коли б я міг забуть убоге рідне поле,
За шмат ції землі мені б усе дали...
До того ж і стерня ніколи ніг не коле
Тим, хто взува холуйські постолі.

Та мушу я йти на рідне поле босим,
І мучити себе й ледачого серпа,
І падати з утоми на покоси,
І спать, обнявши власного снопа.

Бо нива ця — моя! Тут я почну зажинок,
Бо кращий урожай не жде мене ніде,
Бо тисяча доріг, мільйон вузьких стежинок
Мене на ниву батьківську веде...

активізувати ту частину української молоді, яку не всилі була активізувати жодна інша організація."

А все ж таки, не дивлячись на вище сказане, можлива й інша оцінка діяльності ОДУМ-у, яку ОДУМ навіть не пробував розв'язати. Як двадцять років тому, так і сьогодні, український демократичний табір на еміграції все ще катастрофально розсварений і роздріблений. Постійні кризи в УНРаді, недостатня толерантність, впертість і безкомпромісовість деяких політичних діячів, відсутність однієї організації, яка серйозно взялась би за задоволення культурних потреб демократичної частини української еміграції, дуже ускладнює і виховну діяльність самого ОДУМ-у. Віримо, в наступні роки ситуація в українському політичному світі зміниться і ОДУМ візьме в цьому активну участь.

Останні роки ОДУМ закріплювався завдяки, насамперед активному голові Центрального Комітету ОДУМ-у, який є діяльним не лише в ОДУМ-і, але й в українському церковному житті, та в професійному американському середовищі — докторові Юрієві Криволапові та членом ЦК ОДУМ-у.

Д-р О. ВОРОПАЙ

ПОДВІЙНИЙ ЮВІЛЕЙ

Живе і працює на еміграції визначний український письменник, науковець і літературний критик — Василь Кирилович Чапленко. В цьому році ближчі приятелі і знайомі відзначили його подвійний ювілей: 70 років життя та 50 років літературної і наукової діяльності.

Народився Василь Кирилович в селі Миколаївці на Січеславщині 18-го березня 1900 року в селянській родині середнього достатку. Проте той достаток сім'я втратила через переселення на "вжитки" в степи сучасного Казахстану. Родина на тих "вжитках" довго не затрималась і повернулася назад на Україну.

Учився Василь Чапленко спочатку в сільській початковій школі, а потім перейшов до п'ятирічної "двокласової" школи і закінчив її на весні 1916 року. Восени того ж року він вступив до вчительської семінарії, яку закінчив у 1920 році. Потім чотири роки вчився в Січеславському Вищому Інституті Народної Освіти на факультеті професійної освіти, відділ мови й літератури; цей Інститут відповідав тоді рівневі університету, бо ж, як відомо, у системі наркома освіти Гринька університетів тоді на Україні не було і їх заміняли Інститути Народної Освіти.

Від 1924 до 1929 року Василь Чапленко був аспірантом при науково-дослідній кафедрі українознавства, що її очолював академік Дмитро Яворницький, а керівником секції мови й літератури був С. О. Єфремов. Бувши аспірантом, Василь Кирилович разом з тим вчителював у середніх школах міста Січеслава, а також працював членом редакційної колегії журналу "Зоря". Року 1929-го його мали затвердити секретарем цієї редакції, але цьому перешкодив черговий арешт, це був уже третій. Вперше він був заарештований в 1919 році, коли більшовики відступали перед наступом денікінців; удруге десь в середині 20-х років, у зв'язку з тим, що якийсь білогвардієць кинув бомбу на партійній комуністичній конференції в Ленінграді. Тоді в Січеславі (нині Дніпропетровське) заарештували всіх свідомих українців. Третій арешт відбувся в 1929 році в справі СБУ, про яку заарештований вперше довідався від слідчого.

Перший друкований вірш під заголовком "Колись і тепер" був відгуком на революційні події, із таким, видима річ, змістом, що колись було погано, а тепер, коли прийшла свобода, буде добре. На жаль, це передбачення не справдилось, бо того ж таки 1919 року, коли вірш був надрукований, автор вперше зазнав арешту. "Взагалі від самого початку "радянської" влади й до останніх днів мого життя й праці під нею мене весь час так чи інакше переслідувано" — пише Василь Кирилович в листі до мене. Далі: "Крім згаданих трьох арештів, мене двічі чи тричі викликали на допити в ДПУ, двічі прилюдно, в пресі й на громадських зборах "проробляли", звільняли з роботи, викидали із "профспілки" із заборонаю працювати, а це було майже рівно-

значне засудові на смерть. І це в той час, як я не був ні в яких арміях... Переслідували мене за те тільки, що я був свідомий українець і український письменник. Рятували мене великі простори "неосяжної батьківщини". Я, як і багато інших переслідуваних, тікав з однієї місцевості до іншої, іноді навіть фальшуючи документи. Влаштувавшись отак у Донбасі, де завжди потрібні робітні сили, я звідти вже майже легально зміг переїхати до іншого міста, на посаду керівника катедри мовознавства в педагогічному інституті. А як там мене "розкусили" та викинули з роботи, то я майнув аж у Середню Азію, а коли й там припекло, я повернувся до Північного Кавказу, змінивши й там двічі місце праці з тієї ж таки причини. Але перед приходом німців мені загрожував страшний арешт під час війни (як я пізніше довідався), і врятував мене тільки раптовий відступ "рідної влади".

У середині 30-х років Всесоюзний Комітет у справах високої школи затвердив Василя Кириловича Чапленка в званні професора мовознавства, базуючись на тому, що вже в той час він мав чимало друкованих праць.

Друкувався Василь Чапленко на протязі 20-х років майже у всіх тодішніх журналах, але, починаючи з 1931 року, коли була надрукована його остання праця в журналі "Літературний архів", йому довелося замовкнути з друкуванням, але не з писанням, бо в той час Василь Кирилович написав повість "Пиворіз", повість "Півтора людського", п'єси "Цяця молодичка", "Купідонові стріли" та інші дрібніші речі. Знову друкуватися він почав після більше як 10-річної перерви — у Львові, до якого він приїхав у 1943 році. Пізніше в Німеччині і в США писав далі і друкувався без перерви аж до цього дня. Друковане надбання професора Василя Кириловича Чапленка на час його подвійного ювілею складається з 630 позицій, в тому числі 30 книжок. За жанровою класифікацією — один роман — "Чорноморці", 8 повістей, 11 п'єс, 63 оповідання, понад 60 віршованих творів, а в тому числі й поема "Ісько Гава", понад 200 статей, та багато рецензій і фейлетонів.

Тематично твори Василя Чапленка охоплюють минуле нашої батьківщини, як от повість "Пращур", особливо добре описане XVIII-те століття в таких творах: "Пиворіз", "Купідонові стріли", "Чорноморці". До початку XX-го століття відноситься твір "Гетьманська спадщина". Сучасні події описані, починаючи від 1920 року, в широкому територіальному засязі: Середня Азія — твір "У нетрах Копет-дагу", Північний Кавказ — вірші, "Кавказький бранець", рідна Січеславщина — тетралогія "Півтора людського", Галичина — збірка "Муза", Німеччина — "Дитина з шоколяди", Америка — різні оповідання і дві п'єси, надрукована повість "Сумна доля добродія Безорудька".

У науковій галузі проф. Василь Чапленко пра-

цював переважно над історією української нової літературної мови. Видав дві книжки по мовознавству, але недрукованих має більше, а головне багато методично досконалих праць.

В ділянці мовознавства проф. В. Чапленко зробив відкриття, яке має значення для світової науки — це адигейська субстратність для індоєвропейських мов. Звичайно, поки це відкриття не з'явиться, наприклад, англійською мовою, то воно буде лише "хатнім відкриттям" українського науковця.

Отже, літературно-творчий і науковий доробок проф. Василя Чапленка є великий і ніхто, здається, з сучасних українських письменників на еміграції з ним не може рівнятися щодо кількості та сюжетної й стилевої різноманітності творів. То ж в зв'язку з 70-річчям життя та 50-річчям творчої діяльності побажаємо Василеві Кириловичу Чапленкові ще довгих років життя, міцного здоров'я та плідної творчої праці на користь нашого українського народу.

Є. ГУЦАЛО

СМУТОК

Що таке повернутися на землю, де минуло твоє дитинство?

Автобус одійшов, і ми з сином перечікуємо мряку під бляшаним козирком на зупинці. Асфальтована дорога темніє, далі починає блищати, і на її дзеркалі витанцьовують краплини. Дорога зближала — й наче аж засвітилася, повеселіла з одного краю в другий.

Проходять незнайомі люди — байдуже мені до них, а їм до мене. Дивлюсь на дорогу і бачу те, чого зараз на ній немає, бачу те, що на ній було колись. Відчуваю, що очі мої розширюються, стають великими та сумними... Хотів повернутися в своє минуле життя, а повернувся поміж тіні, які тільки мені одному й видимі.

А може, кожен з тих, що проходять зараз по цій дорозі, бачать свої тіні?

Рушаємо, бо мряку не переждати. Вона — як елегічне зітхання, вона — як дрібненькі сльози споминів. Мені тут усе дороге й потрібне, тому-то ця мряка згодом, коли згадуватиму поїздку на батьківщину, весь час стоятиме перед моїм зором. Бачитиметься вона такою, якою є зараз, а може, й по-іншому ввижатиметься, набере в моїй пам'яті інших відтінків. Але не забудеться — з часом надаватиму їй усе більшої ваги, шукатиму певний смисл і знаходитиму його. В оцій теплій мряці, яких я за своє життя і перебачив безліч і спокійно забув їх.

Стоять на дорозі дві старі жінки й уважно дивляться на нас. Може, хочуть упізнати? На якусь хвилю зазираю в живе світло одних очей, потім — других. Згодом я не раз згадуватиму їх, і вони в моєму уявленні стануть для мене очима мого краю, очима моєї землі, якими вона знезацька поглянула в мене. Отак із самісінької своєї глибини поглянула — й земля, і мряка ця, й дорога, й придорожна трава, й хати, й низеньке небо під важкими хмарами.

Десь був я, десь їздив, десь жив і наче й не думав про цей рідний клапоть землі. Не думав? Так чому ж ось зараз усе таке мені дороге й рідне — осоки, викупані дощем; інтонація, з якою мовлено слово; порохнявий туманець, що сизіє праворуч над ставом, якого не видно за деревами; запахи, якими дихають на мене недавно засаджені городи; хліви, верби, бузина з ровів, бо наче все те не окремо, не відділено від мене, а воно — це я, ми одне ціле, ми завжди були разом, й ніхто ні від кого не відсторонювався, не віддалявся.

Ми одне тіло, нерозчленоване, живе; живе навіть і тоді, коли мене не стане, — я тоді зостануся в пам'яті цих дерев, у пам'яті повітря, польових запахів, оцієї мряки...

Сумно й добре.

Із збірки "Запах крону"

Михайло СИТНИК

* * *

Садила мати на грядках цибулю,
А я, маленький, бігав коло неї:
"Ой, мамо-мамо, ноги я намуляв
І пальчики собі натер землею!"

І мати вже сварилася нестрого:
"Уже й намуляв, скіленьки пройшовши!
Нічого, синку, виростеш — дороги
Ти легко переходиш довші,

Як я ходжу на прощу в Київ пішки
За сорок верст, не боячись й смерті..."
І ніжно-ніжно цілувала ніжку
У пальчики крізь чоботи подерті.

Минули роки буряні і строгі,
Поменшали батьківські огороди,
Подовшали мої тяжкі дороги,
Які я, справді, легко переходив.

...Коли б тепер, згадавши дні минулі,
Згубивши все, промовити до неї:
"Ох, рідна мамо, ноги я намуляв,
Чужою ідучи землею!"

ВІТАННЯ В. ЧАПЛЕНКОВІ

Василя Кириловича Чапленка, нашого видатного письменника і мовознавця, якому сповнилося сімдесят років життя, вітаємо і бажаємо йому здоров'я і творчих успіхів.

Редакція і адміністрація "М. У."

Сергій ГОЛУБЕНКО

СПІВЕЦЬ МУЖНОСТИ І ВІДВАГИ

Джек Лондон — один з талановитіших північно-американських письменників, співець сили волі і залізної людської вдачі, автор великої кількості романів, повістей, оповідань, що розкривають повне пригод і небезпек життя мужніх людей-шукачів золота, мореплавців, мисливців у диких лісах і преріях, відважних борців за своє існування, що зводять героїчний двобій зі стихійними силами природи і тваринним світом. Джек Лондон сам належав до числа таких людей, які народились і зросли в несприятливих умовах, пройшли суворий гарт злиденного життя і жорстокої боротьби з голодом, в якій лише найбільш вольові, мужні особистості могли залізною наполегливістю і незламною енергією перебороти перешкоди, вдержатись на поверхні житейського моря та завоювати собі місце в людському суспільстві.

Все життя талановитого письменника, сповнене скитань, мандрівок і найрізноманітнішої праці, давало йому безліч матеріалу для літературної діяльності. Багато його творів мають прозорий автобіографічний характер. В них розкривається велика панорама людського життя в Америці, тут змальовано і комфорт заможних верств і страшні злидні суспільних низів та їхня отчадушна, майже біологічна боротьба за право виплисти на поверхню. В цій боротьбі сформувався та зріс і сам Джек Лондон. В інших своїх творах він змальовує мандрівки в екзотичні країни і боротьбу сміливих мандрівників з силами природи.

Народився Джек Лондон 12 січня 1876 року. Його дитячі роки пройшли серед злиднів і голоду. Батько, зубожілий фармер, не мав змоги допомагати дітям. У шкільному віці починає юний Джек самостійне трудове життя: працює кольпортером, робітником на фабриці консервів, поліціантом, нарешті моряком на пароплаві, на якому відбуває подорож до Японії. Пережита під час плавання страшна буря, що мало не призвела до катастрофи судна, зробила на Джека Лондона велике враження і він взявся описати її. Так почалась його літературна діяльність.

В 1897 році Джек Лондон виїздить до Клондайку на Алясці, стає шукачем золота, пише низку оповідань, в яких розкривається його літературне обдаровання. Велика експресивність викладу, напруженість ситуації, яскраве змальовання сили волі людей, що борються зі стихією сприяють успіху творів Джека Лондона і завоюють йому місце серед відомих письменників.

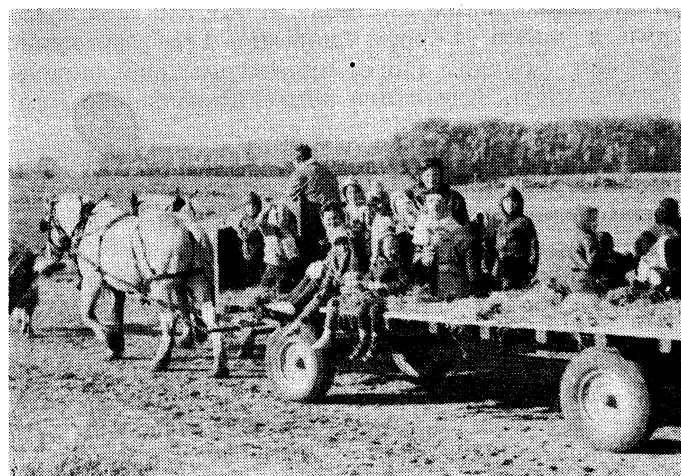
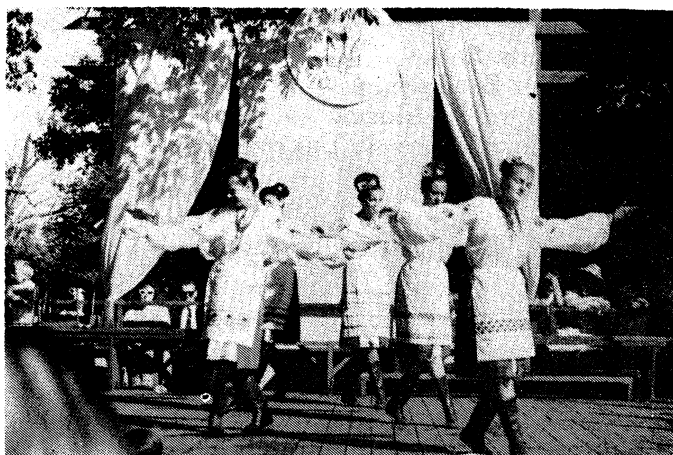
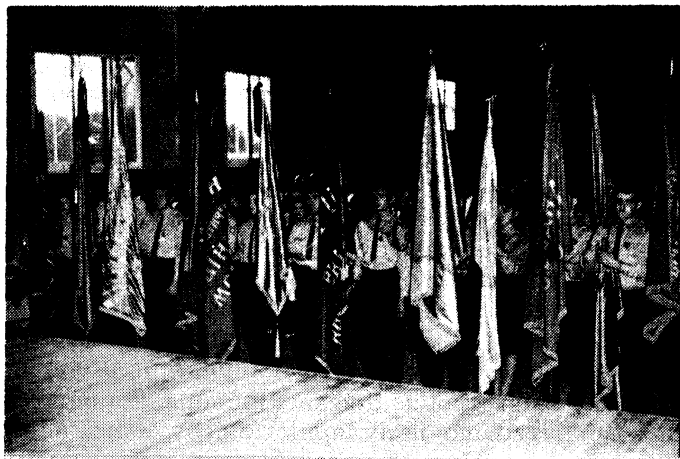
Заохочений успіхом, Джек Лондон продовжує далі повне пригод мандрівне життя, без кінця міняючи професії, а у вільний час пише нові оповідання про пригоди на морі, про шукачів золота і мисливців, про завзяту боротьбу людини з природою. Ці оповідання, що вийшли збірками "Син вовка", "Північна Одисея" (1900), "Бог його батьків" (1901), "Діти морозу" (1902) та роман "Донька снігів" (1902), принесли йому визнання серед широких кіл читачів і дали матеріальне забезпечення.

В цих творах письменник змальовував життя, побут і пригоди шукачів золота на далекій півночі. Ідеалізуючи це життя, він оспівував міцних духом людей, які у боротьбі з природою, загартовуються, і відроджуються фізично та духовно. Багато місця в цих творах присвячено описам сутичок білих людей з індіанами. Симпатії письменника по боці білих. Хоч він і визнає часами жорстокість поведінки білих людей з індіанами, але захоплюється відвагою і силою волі білих людей, що ведуть боротьбу з тубільцями, яких письменник розглядає як масу, подібну до природної стихії.

Слава талановитого письменника швидко зростає. Коли почалась англо-бурська війна, асоціація американської преси відрядила Джека Лондона на фронт як військового кореспондента. Але приїхавши в 1902 році до Лондону, він не захотів їхати далі до Південної Африки, де тривала війна, і лишився в британській столиці. Оселившись в лондонських трущобах (кварталах, де мешкала біднота), письменник вивчав життя низів суспільства, знайомився з їх жахливим матеріальним станом. Побачене сповнює його обуренням проти суспільства, в якому домінуючу роль відіграють гроші та люди, що їх мають. Все це яскраво відобразив він у своєму романі "Люди безодні" (1903), створеному за матеріалами з побуту мешканців лондонських трущоб.

Повернувшись до Америки, Джек Лондон бере деяку участь у соціалістичному русі, але його захоплення ідеями соціалізму носили лише поверховий характер. Він залишився індивідуалістом, і його заперечення соціальних несправедливостей та влади золота були виявом своєрідного анархізму. Памфлети і філософські спроби Джека Лондона, яким він надавав великого значення, не змінили основного наставлення його творчості, яка була безмежним виявом величезного життєвого досвіду та спостережливості письменника. Він лишається і далі творцем захоплюючих оповідань про життя і пригоди шукачів золота на Алясці ("Смок Бел'ю"), пише про морські експедиції (роман "Морський вовк", 1904) та екзотичні країни (Південно-морські оповідання), оспівує мужніх аргонавтів, самотніх, вольових, міцних духом людей. В 1907 році письменник зробив подорож навколо світу. Він захоплено описує безмежні океани з їх напівдикими островами, куди йдуть шукати щастя і багатства рішучі герої. У збірках новел "Коли боги сміються", "Казки південних морів", "Оповідання з островів", в романах "Пригода" і "Заколот на Ельсінорі" змальовані яскраві енергійні постаті, що зросли і сформувалися у боротьбі людини з природою. Герої роману "Пригода", молоді люди з багатої родини, яким тісно на батьківщині, їдуть у колонії, де знаходять простір для своєї ініціативи і збагачення. Низка повістей та оповідань "Білий зуб", "Джеррі", "Майкл" показує відчайдушну боротьбу їхніх героїв зі стихією, в них

СВЯТА І БУДНІ ОДУМ-У

домінують ті самі мотиви особистої сили та виключності героя. Мотиви дикої сили, первісного природного існування людини сповнюють фантастичний твір "До Адама". Мотиви сили волі, здатної до самозаперечення, до протидії всякому фізичному стражданню наявні в повісті "Міжзор'яний мандрівник", де висловлена віра в безсмертя людського роду. Тут письменник відходить від реалістичного зображення життя, він поринає у світ мрій та фантазії. Чисто біографічними творами є нариси "Подорож на Снарку", "Джан Барлейкорн", "Пригоди рибачького патруля".

Рівночасно Джек Лондон створює свої найкращі пригодницько-мандрівничі повісті і романи "Дорога", "Залізна п'ята", "Мартин Іден" та інші.

Герой автобіографічної повісті "Дорога" сильна, вольова людина, протестуючи проти того, що його поглинає суспільство багатіїв, йде "на дно", у вільне життя бездомного мандрівника. Але наприкінці своїх мандрів герой приходиться до висновку, що вони — лише ілюзія свободи, що "дорога не є виходом" і радить своєму другові кинути "дорогу" та шукати інших шляхів.

З великою силою змальовує письменник в одному із своїх кращих романів "Залізна п'ята" (1907) загибель талановитої, багатонадійної людини, що вийшла з народу і загинула, не знайшовши підтримки серед несприятливого оточення вищого суспільства. В дальших творах він зображує життя і побут міського населення, що вбожіє. На тлі цього середовища виведені реалістичні постаті виходців з низів суспільства, людей, незадоволених своїми обмеженими можливостями в житті. Героєм повісті "Гра" виступає цирковий борець. Його приваблює забезпечене життя в місті. Але стати незалежним важко і герой гине ще перед здійсненням своїх задумів.

Герой автобіографічного роману "Мартин Іден", моряк поривається до культурного забезпеченого життя. Він провадить титанічну боротьбу з усіма перешкодами, стає визначним письменником і врешті знесилений розчаровується в ідеалі, якого прагнув і кінчає життя самогубством.

Уважно спостерігаючи різні життєві явища, письменник бачить, що здобути успіх у цій нерівній боротьбі вийняткові важко. Тому так багато його героїв, яким він так симпатизував, гинуть у цих жорстоких, надлюдських змаганнях.

Інші твори Джека Лондона зображують героїв, які досягли більш високого матеріального і культурного рівня, і підвищують його далі. Це романи "Син сонця", "Маленька господиня великого дому" (1916).

Життєвий досвід переконує письменника, що боротьба стає щораз труднішою і багатішою на фатальні наслідки, і він починає інакше дивитись на навколишню дійсність. Це позначається на його творчості. У романі "Серця трьох" (по смертне видання 1920) вже не помітно того запалу і рішучості до змагань в його героїв, а скорше примирення зі своєю долею і прагнення до спокою. Письменник визнає, що навколишні обставини зламали його, що доробок останніх

років не віддзеркалює його справжніх думок і переконань. Гнітюче почуття програної боротьби з життям підкошує сили Джека Лондона, і він умирає 22 листопада 1916 року в порівняно молодому віці 40 років. Докладну біографію письменника склала його жінка Чармієн Лондон.

Слава Джека Лондона не зменшується донині. Великий реаліст у зображенні своїх героїв, їх середовища, суспільних відносин, майстер змалювання природи, він створив захоплюючі романи і повісті, якими досі зачитується молодь багатьох країн світу. Вони мають велике виховне значення, показуючи як у суворих обставинах важкої праці або повних небезпеки мандрівок формувався і загартовувався характер людини.

На Україні твори Джека Лондона користувались вийнярковою популярністю і були всі перекладені на українську мову! Сестра Лесі Українки, Ольга Кривинюк-Косач переклала повість "Вовчі сини", Вероніка Черняхівська — "Місячну долину", Максим та Іван Рильські — "Південно-морські оповідання", Іван Рильський та Мері Грей — "Дочку снігів" і "Храм гордоців", Марія Лисиченко — "Смок Беллю", "Смок і Шорті", "Алькогольні спогади", "Джон Барлей Корн", "Пригоди рибальського дозору", Дмитро Лисиченко — "Морський вовк", "Пошитий у дурні", "Віра в людину", І. Джунківська — "Син сонця", Н. Дубровська — "Любов до життя", Вероніка Гладка та Катерина Коряніна — "Маленька господиня великого будинку", "Буйний день", "Білий зуб", "Діти морозу", "Поклик з надрів", Кость Шмиговський — "Джері з островів", "Майкл, Джерін брат", Ганна Касьяненко — "Син дужого", Л. Всеволозьська та П. Ковальов — "Бог його батьків", Ф. Ацін — "У темряві народжена", В. Троцін — "Залізна п'ята", С. Зесеницький та А. Магніс — "Голландська мужність", Г. Соколов та Ф. Бахтинський — "Тасманові черепахи".

В 1927 році київське видавництво "Сяйво" видало окремими книгами під редакцією Освальда Бургардта (Юрія Клена) твори Джека Лондона: "Морський вовк" у перекладі Дмитра Лисиченка, "Смок Беллю" та "Смок Шорті" у перекладі Марії Лисиченко, "Син сонця" у перекладі І. Джунківського і "Південно-морські оповідання" у перекладі Івана та Максима Рильських. Окремо в тому самому році вийшла книга "Буйний день" у перекладі Катерини Корякіної і Вероніки Гладкої.

Величезний успіх творів серед читачів заохотив київське видавництво "Сяйво" розпочати видання повної 30-томової збірки творів Джека Лондона під редакцією і зі вступною статтю Освальда Бургардта (Юрія Клена). Перший том збірки вийшов у 1927 році. Коли в 1929 році це видавництво злилось з Державним Видавництвом України, видання повної збірки творів Джека Лондона від 13 тому продовжувало Державне Видавництво України.

На еміграції в Німеччині українське видавництво "Дніпро" видало в 1948 році в серії видань "Бібліотека закордонної літератури" окремими

Василь ПРОХОДА

МАТИ ЄВРОПА Й ДОЧКА УКРАЇНА

Про них в химерний спосіб розповідається в невеликому творі відомої письменниці Докії Гуменної: "Епізод із життя Європи Критської", фєрїя, Нью Йорк, 1957. 142 стор.

Основою його є грецький міт про Європу, доньку фінікійського царя Агенора, з якою одружився Зевс. Від цього подружжя було три сини, один з них був Мінос Критський цар.

З того часу пройшли тисячеліття. Європа стала матір'ю європейських народів. Вони досягли цивілізаційного поступу так далеко, що мама Європа стала багатою й вродливою, бо зберегла граціозність паризької модельки, а разом з цим і критської дами часів царя Міноса. В ХХ столітті вона на літаку несподівано, замість Аркадії, опинилась на Криті, де залишились лише руїни палацу царя Міноса. Там виріс могутній дуб і протікала річка кришталевої чарівної води, по якій плавала біла лебідка. Панував мрійливий спокій лише для відпочинку навіть олімпійських богів, куди вони поступово зібрались. Але відпочивати їм не довелося. Лебідка виявилась як Овда-Обида-Овида-Евдотея богиня води й землі, або просто бабуса Гая.

Ця Гая все пережила, все бачила, все пізнала в минувшині, знає всі події сучасності і передбачає майбутність. Власне це правдива історія з філософською оцінкою життя й чинності Європи...

На запит Гаї, чому Європа летить на крилатій птиці вперед, була відповідь: "Шукаю, злоганяю щастя". Вона хотіла розшукати край Аркадію, де люди щасливі, щоб взяти взірєць для витворення гармонійного життя у себе. Але, коли побачила засипаний піском обгорілий танк з людським кістяком, німецькою каскою, автоматом, а далі лежав кістяк англійця, мрія про щастя й гармонію, як привид, зникла. Виступила цивілізація з премудрими машинами для самознищення...

На скаргу Європи, чому вона не настанчить для всіх справедливості, бо людина родиться щоб мати щастя, Гая відповіла, що живе не своїм розумом з того часу, як зі Зевсом занапастила свою силу, свою волю, своє обличчя, тому нема у неї спільноти. Всі б'ються за спільноту віри, друзі — батьківщини, треті — імперії, але все те міт...

Тоді від Гаї підійшла до Європи хирлява маленька дівчинка Інтуїція. Вона старша за вико-

ханого сина Європи Рацію. Він дуже розумний, бо дав усім електрику, чудесні машини, що через океани говорять і в повітрі плавають, атом розбив, словом, сприяв поступу цивілізації. В суперечці між Інтуїцією й Рацією Гая погоджується з Інтуїцією, Європа вихвалює Рацію, що, крім знання, може логічно мислити...

Раптом знялася величезна завірюха, в час якої блискавиця розколола дуба. З нього вийшов Зевс в одязі генерала сучасної армії. Вибухла війна, тому він вимагав від своєї дружини Європи, щоб вона повернулась додому й зайнялась господарськими справами, бо Європа мусить мати велике господарство. Але вона не погоджується, бо навіть те господарство, коли нема щастя. На це Зевс відповів, що щастя належить дужим, а кволі не мають права навіть піднести на нього очі. Відлетіти відразу не вдалось, бо мотор літака перестав діяти. Викликали Рацію направити мотор, але він сказав, що на це потрібно півтори доби...

Знову настала ніч, але не темна. "Гігантська далека пожежа розвернула озії землі, каміння, заліза. А через хвилину — хаос руїни... Чудове величезне місто охоплене полум'ям... А гармати б'ють невпинно. А небо гуде моторами безперестанку. Заграви. Дим заволокає силуети великого міста"...

З Рацією, непомітно для нього, прилетіла на хвості його планера дівчина Україна. Зевс захоплений красою України, а Рацію обурений її сміливістю, бо вона могла зірватись в час шаленого лету й розбитись...

Авторка оригінально і дуже цікаво переказала суперечку між Європою, Зевсом й Україною за права на українське буття з власною мовою і державним життям. Під час цієї суперечки Гая викликала видиво, яке нагадувало про Україну. — "Молочно-блакитні тумани клубочаться над землею і надають хвилястим степам мирного замріяного настрою. Пахне татарське зілля і чебрець, а на обріях... мріють обриси могил. Одна могила стоїть зовсім близько. На її вершці, у траві, стоїть кам'яна баба"... Вона (бал-бал) спокійно дивиться на Дніпро. Там пропливла козацька байдарка і перескочила Ненаситець, де громадається скелі. Вода спадає зі скель і стає піною та бризками. Лише чайки літають над цією дикою красою. Але Дніпрельстан залив водою скелі. Постало нове місто, осяяне електричним світлом. Раптом згасли вогні. "Гребля, а з нею й дивізії піхоти злітають у повітря. Все впереміш: люди, велетенські брили бетону й заліза, фонтани води. Крики й прокляття. Люди виють, собаки скавують"... "На них дивиться з високої могили кам'яна баба... Навкруги лежать мертві вояки. Порозкидані руки, наче обняти землю хочуть. А бал-бал дивиться загадково — спокійно"... Зевс раптово обезсилив. У нього страшенно розболівся зуб..."

І знову надійшли видива з явами суперечок —

книгами твори Джека Лондона "Смок Беллю" і "Оповідання південного моря". В 1951 році видано "Діти морозу".

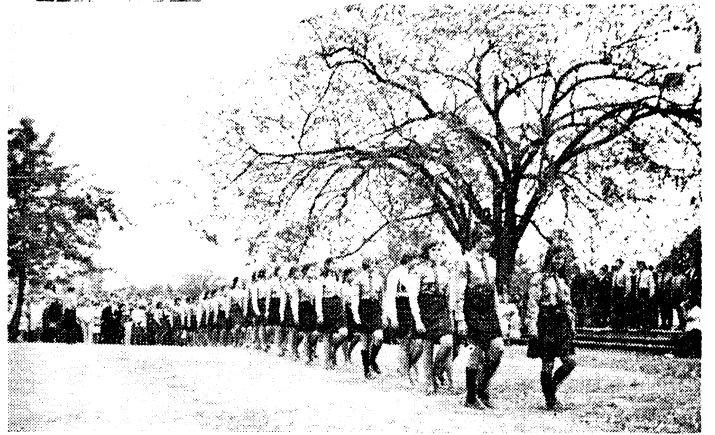
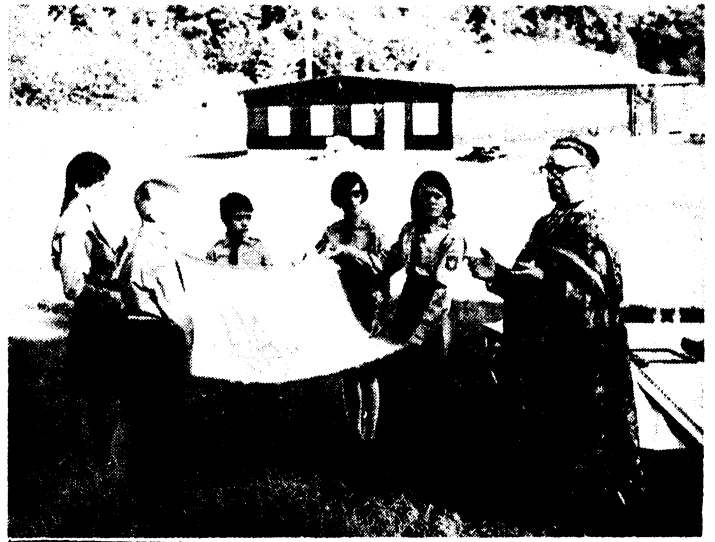
Збірку оповідань Джека Лондона видало також видавництво "Логос". Вона носить назву "Вовчі сини" і складається з творів: "Північна Одисея", "Біла тиша", "Син вовка", "Королева жінка".

Аристократії й Демократії, Нації й Пролетаря класовича, мудрагелів Ідеаліста й Матеріяліста — через Духа й Матерію...

До суперечки Європи з Україною втрутився Раціо. Сміливість та витривалість України йому заїмпонувала. Він хоче допомогти їй стати без Європи незалежною. Але питання де? В міжпланетному просторі? Ще не вийдена така машина, щоб можна було дістатись до іншої планети. Україна поміркувавши, сказала: "Що буде з Європою, — те буде зі мною", бо вона є її частиною, її дочкою. Гая одобрила таке рішення. А Інтуїція однією рукою обняла Україну, а другою свого брата Раціо.

Епізод з суперечливої наради богів на Криті скінчився. З темряви ночі вимальовувались обриси континенту Європи, до якої величавою ходою вирушила Спільнота...

Так закінчила свою феєрію Докія Гуменна. Нашу інтелігентну молодь мав би зацікавити цей твір оригінальним висловленням думок про українське буття, які викликають у читача власні міркування духовно-культурного порядку в нашому світогляді. Якщо в матеріальному благобуті *дих* не погасне, а в Україні в біді та недолі цього не станеться, то нові покоління українців зможуть спричинитись до спільноти Мами Європи й Доні України...

НАШЕ ТАБОРУВАННЯ

Іван ЧЕНДЕЙ

І В А Н

(Продовження)

ЛАТКА СИНЬОГО НЕБА

Лежав горілиць, і лишень латка високого неба у вікні йому синіла...

Лихо скоїлося так негадано, що досі не може прийти до себе. Котрий раз перебирав у пам'яті все, до останнього моменту! Перед ним Іван Стах, коли йому дає наказа й погрожує відповіддю. Потім бачить веломашину під ворітьми й береться на неї сідати, бо має їхати до села. Уже їде. Голова каменем, у вухах дзвенить, у роті гірко, в горлі сухо, а в отрунку — ніби з нього хтось вирвав чи випоров щось. Усе од вчорашнього перепою в чайній, потім на цвинтарі.

Чує, як кидає, б'є заднім колесом по каменю — вибирається з баюристої вулички од церковної садиби на рівний широкий шлях.

Несподівано з-за вигину показалася вантажна машина. Кермом мерщій крутнув до пішоходною обочини, а навпроти, як з-під самої праведної землі, виріс у чорному довгому плащі, в чорному капелюсі дебелий чолов'яга. Страх напав, що трапить під машину, тому рвучко загальмував.

Сидіння з-під нього вирвалося, телеснув собою на брук. Почув такий біль у лівій нозі нижче коліна, якби хтось залізною жердиною хряснув по кістці. Стрибнув набік і тут же впав: біль від ноги зів'ялив, воглумив усього.

За машиною пороша никла на вітрику по нивах і полях. А він лежав, стогнав і оглядався, а де той невідомий у чорному плащі, чи нема кого. хто б зарадив у біді. Схопився вставати й сперся на лікоть, щоб не впасти. Потім якось звівся на правій нозі й обережно торкнувся лівою гомуту — хотів ступити. Та тільки частину ваги опустив на ногу, коли засікло-заколело такими страшеними болями, що аж памороки взяли й піт холодний виступив.

Не пам'ятав того, як, коли, хто привіз його до лікарні.

Не пам'ятав і того, як перев'язували каліку-ногу...

Латка густого синього неба на нього дивилася пустою і невідомістю.

Безглуздя каліцтва, що впало раптом, видавалося таким недоречним — ладен був кричати. Та не знав, на кого валити лють — у палаті чотири порожні ліжка були охайно застелені гладенькими покривалами й чогось нагадували йому тепер чотири снігові могили-намети. Тільки на п'ятому, в кутку, коцюрбився калачиком дід Петро Ясенова — колись перший скрипаль на цілій околиці. Старому спирало дихання, тому раз од разу, сарака, заходився таким голосним кашлем, якби хтось гупотів у сто бубнів. У хвилини, коли кашель минав, хворому легшало. Він про щось довго собі шепотів, окремі слова вимовляв голосно, потім замовкав, думав, поки знову не починав говорити сам з собою.

Потішним видався хворий дід Каламареві одразу. Тому він прислухався, чи була, щось не зрозуміє. Та швидко докучили дідові примовки і перемови...

Цілу ніч Іван пролежав.

Нога начебто не боліла — тільки ворухнути нею не смів. Чоло вкривалося холодним потом, застигли очі тримав на вікні, що йому темніло великою чорною плямою.

Нарешті недільний досвіт з-за Красного груня явився на землю ясніючим пругом. Од темного тла високої гори синява віддалялася спершу не-сміливо, а далі все певніше, певніше, аж поки не блиснуло, не розсвітилося радісним ранковим сявом.

Тільки тепер, змучений думками і виснажений безсонням, Каламар склепив повіки. Та сон його був короткий. Пробудився, ніби із гарячки вихопився. А можливо, Івана зі спанку рушив Ясенова?

Старий встав, коли на ранок благословлялося. Одягнув припасені для Великодня святкові домашні ногавиці, рясно мережану і білим шовком гаптовану чисту сорочку, розчесав біле волосся, пробрав серед голови рівний проділ і розпустив косми пишним прядивом до самих плечей.

Тільки промінь блиснув розквітаючою черешнею біля самого будинку, — Ясенова покірно став лицем до сходу. "Христос воскрес із мертвих, смертю смерть поправ..." — неначе комусь віщаючи радісне і незвичайне, старий голосно поспішив у молитві. Він даліші слова уже ковтав, губив, додавав од себе таких, що зовсім не в'язалися купи у молитовнім плетиві, бо тими словами Ясенова уже не молився, а од когось, лишень йому відомого, просив благодаті, спокою, миру та щастя скрізь і всюди.

Над ліжком Ясенови у кутку висіла скрипка на вбитому до стіни цвяшку. Іван забачив її вчора, хотів спитати старого, яким чином скрипка примандрувала до лікарні, а потім медсестра сама сказала про все: часом сільський музикант брав вірну подругу давніх літ і грав на ній. Хворі слухали, а він вигравав, поки не втомлювався...

— А ти, дед, можеш мені якоїсь затягнути?... — зненацька Каламар озвався, бо надумалося виврати Ясенову з тих світів, де він тепер перебував.

Даремно! Прохання послати "літечко тепле, порятунок худобиці од дикого звіра і мору, а людям спокою, миру і щастя скрізь, усюди" Ясенову захопили так, що він уже нікого й нічого не чув.

— Христос воскрес, синку! — нарешті дід повернувся до Каламара.

— Драстуйте, діду! — голосно гукнув Іван, хоч добре знав прадавню звичку на Верховині — у літніх ще трималася — на Великдень, якийсь

час по Великодню тут один до одного кланявся не як в інші дні року.

Дід помовчав. Сів на ліжку, склав руки на колінах і хитрувато прищутив кліпки-повіки ясних очей.

— А чого ти, дед, молишся? — Каламар застиг повернутою боком головою і занипав очима.

— На землі, синку, все живе молиться, бо свій порядок має. Коли ясне сонечко ще спить, моляться соловій на верболозі; моляться трави і дерева до неба, моляться корізка й овечка, коли лягає спати; ще і цвіркун уночі цвірінчить, бо і він, небожатко, хоче ясної днини в здоров'ї діждатися...

— Я, діду, не про усяку твар, не про мізерних хробаків хочу знати!... — не дав договорити Каламар. — Я хочу знати, чому ти молишся?...

— Я?... Ясенова дивився тепер проникливим оком.

— Еге!

— Я так... Бо 'м уже звук! — Жменю до вуха старий наставив човником.

— То, діду, поганий звичай! — Каламар гукнув сердито, бо здалося йому, що дід його обходять хитрістю.

— Може й поганий... Хто його, синку, знає... Та ліпше поганий, як ніякий. Мене такому назчили, коли я був малий.

— Треба, діду, переучуватися!

— Пізно, синку.

— Треба хотіти, пізно не буде.

— Голова стара... Для моєї голови вже добре й так... На міністра мене пани не покладуть!

— А хто знає? Може, ще і покладуть! — пробував жартувати Каламар.

— А ти чий будеш? — Ясенова наче тільки тепер почав придивлятися, а хто з ним лежить у палаті.

— Іван Каламар, Ви не знаєте мене?

— Чий?

— Івана Задільського! Я — Каламар!

— Ага! Задільського?

— А я думав, що ви мене добре знаєте!...

— Отець іще робить?

— Коло хижі...

— А каліцтво, небоже, де тебе найшло? У бутині?

— На гладкій дорозі... — помовчавши, перестав відповісти.

— То, синку, впала кара за якийсь гріх!...

— А за який гріх? — ніби виправдувався й дивувався Каламар, тут спохмурнів і задумався.

— Аще ділом, аще словом, аще помишленієм... — Ясенова доводив спокійно, з переконанням і певністю у кожному слові.

— А ви, діду, який такий гріх тут покутуєте? Як виджу, Богу молитесь, думаю, за невістками уже не ходите.

— Усяке зло, усяка біда, усяка неміч на чоловіка паде за гріх! Мала — за малий, велика — за великий!... — Ясенова ніби й не почув злого жарту.

Каламар подумав, що добереться до старого збоку, тому поспішив:

— А кажіть: у піст, у Великодню П'ятницю гріх на скрипці грати?

— Не гріх!

— А коли гріх?

— Коли п'яному такого куражу додаєш, що здоров'я губить... — Давній музика тепер чув за собою провину, бо по весіллях смиком так уміє виводити, що після танцю-дроботанцю не одному доводилося сорочку викручувати...

— Я чував, діду, небилицю, як колись один музикант від цілої череди вовків оборонився скрипкою. — Каламар був радий, що розмова од нього геть-геть далеко пішла.

Ясенова немов би щось ковтнув, схвально при-такнув головою. Далі посміхнувся:

— Не знаю, як з чередою, — може, хтось і мав діло... А я двом вовкам на скрипці грав.

— Як, коли, де? — ураз Іван взявся цікавістю й схопився на ліктях, чи бува, дід Ясенова не жартує.

Старий жартувати не думав.

— Було тої зими, коли горіхи в садах геть повимерзали, а дика звірина з хаші в села спускалася за поживою. У м'ясниці мене і мого тезка — грав, прошун би, на цимбалах — попросили на друге село, до Терешела. Старий Федоран сина-одинця женив.

Коли гостинські розійшлися, десь на третій, а може, на четвертий день коло самої півночі, я зібрався додому і собі. "Ходім та холім!" — кажучи побратимові. А він — ні та й ні! Мало випив і хоче укладатися спати. Та йому добре, бо ніякої жури не має — дома у нього нема де горобцеві розгаздуватися, а у мене в хліві жеребна кобила на часі.

Пішов я сам. Іду скоро, бо мороз тисне, палить.

ВИДАВНИЦТВО "МОЛОДА УКРАЇНА"

Роман сучасного українського письменника
в Україні

Г Р А Н Ї

ОЛЕСЯ ЛУПІЯ

В романі розповідається в художній формі
про життя, працю й проблеми представників
різних прошарків суспільства в Україні.

Дія відбувається у Львові й прикарпатських
селах.

Обкладинка мистця П. Магденка.

212 сторінок.

Ціна книжки у м'якій оправі — \$3.00

у твердій оправі — \$5.00

Замовлення надсилати на адресу:

MOLODA UKRAINA
163 Kingslake Road
Willowdale 427, Ontario, Canada

та й на господарстві не знаю, що мене жде. На грунь дорога веде направець дебрями, іти нелегко, та весело і видно, бо довкола сніги білі-білі, небо чисте і звіздяне-звіздяне, а повний місяць світить так, як ясне сонце у днину.

З груня у долину я побіг прудко до невеликого ліска — дорога лежала через лісок. Раптом ні звідси, ні звідти, бо ні з неба не впали, ні з землі не явилися, негадано-нечекано на дорогу вибігли два вовки. Стали собі і ні вперед, ні назад. "Ну, — думаю, — тут добра гостина буде! Вже моя кобилка ожеребилася!" А по хребту чую, як мурашки лізуть та лізуть одна поперед одною, а на голові волосся таке, як дріт, — піднімається і стирчить...

Я стою, і вовки стоять. Я дивлюся на них, а вони дивляться на мене. Я рушаюся, і вони рушаються. "Будь-що-будь! — думаю собі. — Так легко із цього світу не йду!" І взяв я скрипку та й загравав наостанок. І такий мені жаль учинився, що мушу молодий пропадати. а дома залишаються малі діточки на жінчину голову, що видиться мені — і моя скрипка уже гірненькими слізками плаче. Не тямлю нині уже, довго я грав чи не довго, пам'ятаю лишень, як вовкове голови до неба попіднімали і жалісно завили самі... А потім взялися й зникли у гущавині...

...Нарешті гелгіт у вухах Петра Ясенови ущух.

Йому здавалося, ніби на голову треба накладати обручі — розпалася од того гомону, що ним палата наповнилася. Спершу коло Каламаря на ліжку сиділа жінка — принесла і печеного, і смаженого, і вареного. Потім ввалився голова ССТ — середній, червонощокый, кругленький чоловічок. Цей собі розпитував що, та як, та коли, та де, знову що, та як, далі нищечком з-під пахи вийняв пляшку, й почалося взаємочастування.

Було, хотіли пригостити і діда, але той після відвідин онуків відчув слабкість, повернувся лицем до стіни й удав, що спить. Мабуть, сам голова ССТ підійшов до Ясенова близько, а старий захропів. Відвідувач лишень рукою махнув:

— Даймо йому покій! Дід уже своє випив!...

Коли гутірка хворого Івана і його відвідувачів натомила, хтось забачив скрипку й забажав музики.

— Дед! Ану бери свою подружку та потіш нас маленько! — гукнув Каламар.

— Марно!

— Дивний дід! Ні пити, ні на скрипці грати не хоче! — кинув хтось.

— Може, старий грає лишень за гроші та думає, що у нас їх нема!

Питво розійшлося по тілу, Каламар наче за-терп. У невиспаного злипалися повіки, тому гості поволі розходилися.

Небо спливало вгору легкою блакиттю, що наче овидом здавалася золатою, бо сонце поволі хилилося на нічний спочинок.

Латка неба у вікні мріла тихим спокоєм синього надвечір'я.

Петро Ясенова відчув полегкість і захотів глянути надвір. Йому здалося, що недуги од нього відійшли остаточно, що він цього літа ще візьме косу й вибереться на Прелуки, на Кичеру з косарями — давно не бував по цих кісницях. Він уже чув, як його волосся розчісують настояні на травах і пахучих зелах полонинські вітри, прижмурював очі на сліпуче ясному сонці — таке світить тільки в горах, відчував приємну ломоту од криничної води з-під того предковичного бука, що увесь поріс кудлатим лишайником та зеленим шовковистим мохом.

В одну мить гори мов би покликали Ясенову гомоном чар, і він уже знімав з цвяха скрипку. Спершу ніби несміливо, пробуючи звуки по струнах, потім певніше, певніше, й старий музика загравав. До палати саме збиралася входити дізчина в білому халаті медичної сестри. Та вона тільки імілася за мосяжну клямку, дверей не відчинила, бо воліла слухати пісню тут, перед поро-гом — боялася її сполохати.

Ранок і полудень, золоте надвечір'я і таємничий вечір у горах, чарівливий шепіт ялин і богатирський гомін букового лісу, передзвін овечої отари на полонині і далека луна трембіти, пере-ливи флюяри і нехитрий бренькіт дримби, спів колискової, радість весільної і туга мандрівницької — мелодії усіх пісень тепер зібралися в дідовій скрипці й струменем виливалися...

Коли скрипка замовкла, дід почув раптову слабкість. Він зрозумів, що далі грати не зможе. тому дбайливо й охайно вклав її до чохла, далі турботливо почепив над своїм ліжком.

Пишним розчесаним прядивом на подушці бі-ліло волосся Ясенови. Прикритий теплою ков-дрою, витягнувся на увесь зріст так, наче саме тепер чув повноту спокою.

Вечір на лице старого упав присмерком, поховав карби й повивав у таємничий, ніким ще не розгаданий цвіт...

Дума застигла на високому чолі глибокою печаттю, а дві руки Петра Ясенови тепер лежали, мов спочинок заслужили собі по закону і праву довгих літ.

— Дед! А дед! Візьми свою подружку і забав мене! Чуєш, дед! — прокинувся зі сну Каламар.

— Дед, а дед!... Коли ти не хотів усім, помузич мені одному! Чуєш, дед! — гукав-докликався Іван.

— Дед! Слухай, дед! Не будь гордим!... Плачу рубля!

— Дед!... Не дури!... Плачу скільки хочеш!

— Вуйку! Не дурить! — скрикнув Каламар так голосно, що до палати вбігла наполохана медич-на сестра.

— Чого ви кричите, хворий? — стала коло дверей.

— Еге... старий чиниться, що спить!... — Каламар тепер уже виправдувався.

Сестра тихо приступилася до ліжка.

Постояла над ним, потім обережно взяла руку Ясенови.

— Він уже не спить...

(Далі буде)

З ОДУМІВСЬКОГО ЖИТТЯ І ПРАЦІ

КОНЦЕРТ ОДУМ-у ЧІКАГО

Найшляхетніші почуття, що нами обдарував Бог людину, це прагнення волі і любов до своєї Батьківщини, ці почуття в усі часи панували в українських серцях над усіма іншими. Боротися своєю вірою, свій нарід, віддати життя за них — це були цілком природні невід'ємні прикмети кожного українця, що виявляв їх не на академіях і з'їздах, а у визвольних боях.

Чи душа українська на протяжі віків змінилась, занепала, зледачила вольнолюбна вдача і гордість? Чи ми так-таки зігнучи склали руки і погодилися із тим, що Москва оснувала, як павук, Україну своїм затруєним павутинням, висмоктуючи з нашої землі всі її скарби, нівечить тіло і душу братів наших, змушує українських дітей навчатися "всьогозного язика", замість свого і прославляти руйнника України Леніна?

Ми, що силою трагічних обставин покинули рідну стріху й пішли світ за очі, ніколи не забудемо, що в нас є власна країна, свій чудовий княжий Київ, своя віра і традиції, свої найкращі в світі пісні, музика.

Оці річні концерти ОДУМ-у в Чикаго, — це не є звичайні випадкові імпрези "для каси". Ні, дуже помилявся б той, хто так подумав би. Це напружена, повсякденна боротьба за українську мову, культуру, боротьба за прищеплення любові і туги за нашими безмежними ланами, заленими гаями. Це один з наймогутніших засобів затримати асиміляцію молоді, змусити її пам'ятати, що ми мали українську державу, яку тимчасово окупував наш одвічний, підступний ворог — Москва.

Це і є отой лицарський клич: "а чи є ще порох у перохівницях, чи не занепала козацька сила, чи не вищербилась козацька шаблі?"

Отже, в неділю 17 травня в школі Шопена ОДУМ дав кон-

церт музики, пісні та слова присвячений 20-й річниці ОДУМ-у.

Віктор Войтихів — голова філії привітав присутніх, що заповнили велику аудиторію, коротким вступним словом. Точки програми заповідала Оксана Скиба.

Програму концерту заповнили виступи струнної оркестри, струнного ансамблю, чоловічого, жіночого та мішаних хорів, ансамблю бандуристів та танцювальної групи.

Струнна оркестра ОДУМ-у з 40 осіб під керівництвом Анатолія Луппо виконала "В'язанку українських мелодій" та "Українську думку" — муз. В. Присовського.

Вокальний секстет ОДУМ-у: Наталя і Оксана Скиба, Ліда Хованська, Ліда Тарасенко, Оля і Ліда Косогор в супроводі струнного ансамблю проспівали: "Чебреці" — муз. І. Шамо, слова Д. Луценка, "Деснянські хвилі" — муз. Ф. Литвиненка, сл. І. Хоменка, "Сині проліски" — муз. О. Віленця, сл. М. Яременка та "Ой летіли гусоньки" — укр. народня пісня.

Чоловічий хор та ансамбль бандуристів ОДУМ-у виконав "Калиновий гай" — муз. Шамо,

сл. Д. Луценка, а мішаний хор — укр. народню пісню "Травко ж моя, травко" (заспів Валентини Косогор).

Жіночий хор без супроводу проспівав дві пісні: "Ой чого, ти, голуб сизий" — муз. Т. Шутенка, сл. В. Данилейка та "Зорі над Дніпром" — муз. Т. Озерова, сл. С. Овчаренка.

Мішаний хор та ансамбль бандуристів ОДУМ-у (14 бандур) виконав "Пісню про Україну" — муз. О. Білаша, сл. Д. Павличка, "Мама рідна" — муз. М. Дремлюги, сл. Д. Луценка, яку ОДУМ присвятив всім українським матерям, і три народні пісні: "Повій, вітре", "Ой підю я в сад гулять" та "У вишневому саду". Сольову партію в пісні "Мама рідна" співав Дмитро Грушецький.

Танцювальна група ОДУМ-у, якою керує Іван Іващенко, виконала два танці "Дощик" і "Гопак" в супроводі струнного ансамблю. На біс струнна оркестра заграла "Сусідку", а мішаний хор і ансамбль бандуристів мусів повторити "У вишневому саду".

Всю велику програму ювілейного концерту ОДУМ-у, за винятком танців, підготував і провадив художній керівник ОДУМ-у Анатолій Луппо. Закінчено концерт піснею М. Лесотвича "І в вас, і в нас хай буде гарт".

По закінченні першої частини концерту від Дирекції Федераль-

З НОВОСІЛЛЯ НА ПРЕСУ

У суботу, 30 травня ц.р. влаштовано несподіванку п-ву Савелію і Раїсі Оборковським у їхньому новонабутому домі.

За ініціативою п-і О. Співак і п-і А. Тищенко парафіяни і членкині Союзу Українок Канади ім. кн. Ольги зібралися поздоровити недавно прибулих з Чикаго до Лондону, Онт., п-во Оборковських та їхнього сина Володимира.

Пані А. Тищенко привітала п-во Оборковських від усіх присутніх із входинами до своєї

хати, а голова Союзу Українок п-і О. Співак піднесла їм подарунок.

Від православної громади привітав пан М. Співак. Господарі дому щиро дякували за приємну несподіванку і добрі побажання.

Пані В. Яремченко і Т. Ноженко провели збірку на пресу, з якої приділено на журнал "Молода Україна" 5.00 дол. Всім щира подяка, а новосільцям нехай Бог дає щастя і здоров'я на многі літа.

ної Кредитової Кооперативи "Самопоміч" піднесено квіти, а від батьків дітей, яких вчить в мистецьких групах ОДУМ-у Анатолій Луппо — різблений альбом. Мистецьке оформлення сцени виконав Олексій Пошиваник.

Після концерту в школі Шопена, як і попередні роки, в домі ОДУМ-у відбулося прийняття для всіх учасників та осіб, що спричинилися до успішного концерту ОДУМ-у.

Програму концерта з 17 травня повторено 24 травня на півдні Чикаго в залі парафії св. Петра й Павла, Української Православної Церкви, яка була спонсором концерту в той день.

О. Зойко

З ЖИТТЯ ФІЛІЇ ОДУМ-У В МОНТРЕАЛІ

18 квітня ц. р. відбулися загальні збори філії. На них молоденька одумівка прочитала цікавий реферат на тему "Великодні святкування". Тематично реферат захопив час перед Великоднем, і самий Великдень, а також дні по Великоднєві. Прелюгентка висвітлила багато цікавих сторінок цих урочистих святкувань, про які не знали не тільки молоді слухачі, але й деякі старші. В дискусії, яка широко розгорнулася після реферату, на численні питання про незрозумілі церковні обряди відповідав присутній на зборах капелян філії о. О. Костюк.

Далі знову було порушено питання літнього семінару для виховників (вже є зголошення), ювілейної зустрічі, розіграшки на фонд молоді та багато інших. Намічено для зацікавлених організувати лекцію, як писати писанки. Інструктором запрошено панну Женю Шкурат. Як довідуюсь ця лекція пройшла досить успішно при великій кількості присутніх не тільки молодших, але і старших.

На зборах були присутні також гості з Лашінської філії. Голова філії В. Цвітков запросив голову і секретаря Лашінської філії п. Десятника і панну Білоцерківську до почесної президії.

Збори закінчено молитвою, яку прочитав о. Костюк.

Бажаємо продорові і членству щасливого здійснення їхніх планів.

Члени філії ОДУМ-у в Монреалі і Лашін з Товариством Одумівських Приятелів, Виховною Радою та диригентом І. Козачком.

Віктор Міщенко, Ірина Ромась, Володимир Розум, Ірина Білоцерківська, Володимир Гайдук. — Лашін.

Одумівці філії Монреалю та Лашін.

ЖАЛІБНА АКАДЕМІЯ

У неділю, 31 травня ц. р. у церкві св. Покрови, після літургії, з ініціативи ОДУМ-у відбулась панахида світлої пам'яті Симона Петлюри.

Після панахиди, в залі церкви відбулася жалібна академія, яку відкрив вступним словом Олександр Мельник, а реферат виголосив Віктор Міщенко. В програмі концерту: відкриття — канадійський славець, виконала на піяно Лариса Грицина. Марш "За Тебе, Україно", музика Людкевича, фортепіанове сольо Галина Жовтоніжка. Вірш "25 травня" М. Ситника продеклямувала Ірина Білоцерківська, а вірш "Симон Петлюра" Л. Полтави продеклямував Ігор Жовтоніжка. Зенон Грицьков'ян проспівав пісню "Рідна мати моя" — при фортепіані Г. Жовтоніжка. Вірші: "Пам'яті Симона Петлюри" Б. Лисянського виконала Наталка Білоцерківська, "Київ" — Галина Жовтоніжка.

Хор ОДУМ-у під диригентурою І. Козачка відспівав: "Вітер, вітерочку" — музика Ступницького, "Полтавський рушничок" — Середи і "Марш Молоді" — Г. Китастого. Академію закінчено відспіванням українського славня.

Подяку виголосив голова філії ОДУМ-у Віктор Цвітков.

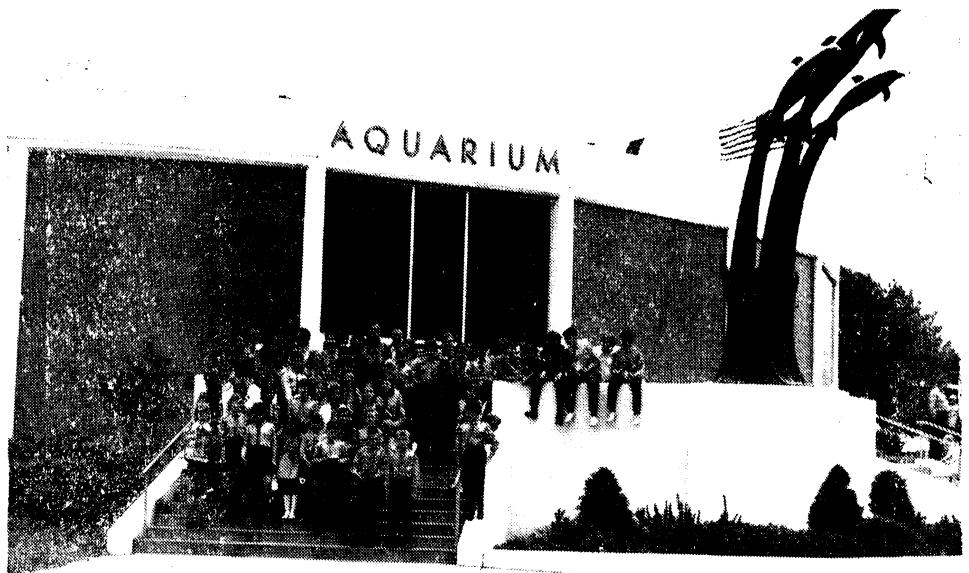
Переведено грошову збірку, призначену на бібліотеку ім. Симона Петлюри і на утримання його могили.

Академія цінна тим, що брала в ній участь молодь і відбулася вона на належній висоті, як організаційно, так і своїм виконанням. За це належить особливе признання одумівській молоді і ТОП-у Монтреалю і Лашін.

А. С.

ОДУМ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

В п'ятницю, 5-го червня 1970 р. відбулися Річні Загальні Збори філії ОДУМ-у в Філядельфії. На порядку денному було: прийом нових членів філії, звіти уступаючої управи та вибір нової управи філії. Президія, що керувала зборами, була в такій складі: голова — Олександр Зінченко, заступник — Петро Дяченко,

Юний ОДУМ філії Торонто на прогулянці до Ніягарського водоспаду 1970 року.

та секретар — Луїза Граур. Уступаючі референти, включно з головою управи, Анатолієм Сизоненком, зачитали свої звіти, в яких дали вичерпні пояснення своєї праці. В останній каденції філія мала певні успіхи в своїй праці. Капеля бандуристів, під керівництвом П. Гурського, виступила в Глєсборо Стейт Каледж, на Робітничому Союзі, на одумівській оселі "Київ", для катедри Св. Володимира, для УККА в академіях Державности та Т. Шевченка, для Товариства Приятелів УНР, танцювальний ансамбль "Волошки", під керівництвом Зої Корсун та Тамари Дяченко, виступив в Темпель Університеті, Глєсборо Стейт Каледж, на Робітничому Союзі, для міста Філядельфії, для Інтернешенел Гавс в Бел'ю Стретфорд Готель, Юний ОДУМ мав прогулянку до "РСА" Лябораторії в Принстон, Нью Джерзі, та виступав на фестивалі Юного ОДУМ-у.

Після звітів референтів управи Зоя Корсун, голова контрольної комісії, прочитала свій звіт, в якому вона подала деякі зауваги щодо праці всіх референтів і рекомендувала зборам уділити уступаючій управі абсолюторію. Дискусія над усіма звітами була доречна і багато членів брали участь у ній. Виявились в ній

деякі непорозуміння між членами філії та членами ТОП-у, на жаль, на зборах було мало батьків.

На зборах до філії прийняли трьох нових членів: Петра Ткачука, Олю Ваць і Анну Денкович.

Після довгої дискусії вибрано нову управу філії. Голова управи — Петро Дяченко, референт юнацтва — Петро Ткачук, організаційний референт — Олександр Зінченко, скарбник — Зоя Корсун, секретар — Анна Денкович, культ.-освітній референт — Тамара Дяченко, референт преси та інформацій — Віктор Корсун, референт спорту — Юрко Буханченко.

Нововибрані члени управи Петро Дяченко та Олександр Зінченко недавно повернулись із служби в американському війську в В'єтнамі. Не був на зборах, бо провідував філію в Чикаго, ще один ветеран В'єтнаму, Володимир Білоус. Його вибрано головою Контрольної Комісії.

Новий голова управи Петро Дяченко коротко сказав про майбутню працю філії і збори закінчились. Сподіваємось, що наша нововибрана управа багато зробить у своїй каденції.

Віктор Корсун

Дефілада на зустрічі ОДУМ-у
США і Канади.
Оселя "Київ" США.

Члени ГУ ОДУМ-у Канади. Зліва направо сидять:
О. Черняк, О. Огоновська, Л. Ліщина (голова), Н.
Цибенко, Л. Цибенко.

Стоять: В. Корженівський, В. Духнай, Л. Сотник,
Вадим Корженівський.

Наша молодь

Оля Баран, активна членка ОДУМ-у в Торонті. Минулого року вона отримала диплом "Бачелор оф артс" від Торонтонського університету, а цього року закінчила педагогічний коледж і у вересні почне вчителювати в публічній школі.

Від самого вступу до ОДУМ-у 1960 року Оля приділила багато часу і праці на користь нашої організації. З роками з рою юних одумівок "Лісові дзвіночки" Оля перейшла до старшого ОДУМ-у. Незабаром вона стала виховницею в Юному ОДУМ-і і на таборах, вступила до хору і взялася до гри на бандурі. На балю преси 1967 року Оля була від журналу "Молода Україна" констатанткою на королеву преси. Деякий

Оля Баран

час була вона членом ГУ ОДУМ-у Канади, а тепер є членом філії.

Бажаємо нашій одумівці успіху на новій життєвій дорозі.
О. О.

ВИХОВНИК МОЛОДІ

Вже кілька років головою Головної Виховної Ради ОДУМ-у є відомий нашому суспільству громадський діяч п. Микола Валер. Він мав замишування до праці з нашою молоддю, безкорисно уділяючи їй значну частину свого вільного від праці часу. У минулому він кілька років очолював батьківський комітет курсів українознавства ім. І. Котляревського при українській

Микола Валер з дружиною

православній катедрі св. Володимира в Торонті. Маючи обов'язки і в інших укр. організаціях п. М. Валер протягом років сумлінно і з користю для нашої молоді виконував зобов'язки голови батьківської організації. То ж і не дивно, що спільна праця вчителів курсів і батьківського комітету під опікою церкви дали такі висліди, що значна більшість цих наших курсантів не розгубилася в чужонаціональному оточенні, а включилася до молодечої організації ОДУМ і одночасно з цим з успіхом здобуває освіту в канадських школах. Одні з них закінчили канадські середні школи, інші студіюють або й закінчили університетські студії, здобувши певні фахи. З-поміж них маємо вже вчителів середніх шкіл, інженерів, дентистів тощо. Це дуже добре, а найбільш потішає те, що вони перебуваючи увесь час у чужомовному оточенні, не відцуралися свого народу, його мови, не відцуралися своєї Матері-Церкви, своїх звичаїв і традицій. Значна частина з них бере активну участь у вихованні юних одумівців, чи в інший спосіб допомагають тій молодечій організації. Досить згадати лише декілька прізвищ тих наших колишніх курсантів, а тепер активних одумівців: як пані Валя Родак, керівник хору і ансамблю бандуристів "Молода Україна". Надія Цибенко — її заступниця. Бра-

ти Вадим і Василь Корженівські, Віктор і Валя Духнай, Оля Огоновська, Оля Баран, Василь Федоренко та багато інших.

Ми пишаємося цією нашою надійною молоддю, як нашою майбутньою зміною. Чимало праці у виховання нашої молоді вклав і п. Микола Валер. У лютому місяці ц. р. п. Миколі Валерові сповнилося 50 років. Про це довідались його друзі по спільній громадській праці й вирішили привітати його з цієї нагоди. Вони несподівано завітали до господи панства Валер, щоб побажати п. Миколі довгих літ життя, щастя, здоров'я і плідної, як і досі праці у вихованні української молоді. У дружній, щирій бесіді, згадуючи спільну працю в нашій молодечій організації, присутні провели цей присмний вечір.

На закінчення вечірки п. Микола Валер подякував усім присутнім за привіти й побажання, а жіноцтву зокрема за добру вечерю і пообіцяв, що й надалі буде активно працювати з нашою молоддю і закликав особливо підсилити працю в цьому ювілейному році ОДУМ-у.

Василь ОНУФРІЄНКО

З НОВИХ ПОЕЗІЙ

* * *

Здається, дружбі віддаль не страшна,
Ні час, що ранком стукає в пороги,
Та все ж немов росте важка стіна
Із днів-цеглин, що падають під ноги.

Ми не втонули в темряві турбот
Отих дрібних, що п'ють по краплі соки.
О, ні! У мріях давне: поворот
На рідне поле, вільне і широке.

У мріях дні ті радісні, дзвінкі,
Коли впадуть тюрми червоні стіни
Й нових дерев ми пагони гінкі
Насадимо, розгладивши руїни.

О, друже мій! Гарячий стиск правиць
Давай словами замінять частіше,
З надії й віри пиймо — з двох криниць,
В яких питво — у світі найчистіше.

Австралія

Цей вірш уже вміщений у ч. 178 на стор. 10, але деякі рядки його були не на відповідному місці. Тепер подаємо так, як його написано.

Шановного автора і читачів просимо вибачити нам цей недогляд.

Редакція "М. У."

ЛІТА МОЛОДІЇ...

(3 минулого)

Одне з передмість ширококрилого Києва спрямоване в сторону дачної місцевості Святошино, за яким красуються вічнозелені соснові ліси обабіч шосе, що веде до Житомира. До Святошина з Києва доїжджав трамвай, а від Святошина неважко було доїхати підводою, куди треба. Але в 1920 році поляки, відступаючи з Києва, повисаджували в повітря всі залізничні та інші мости і святошинський трамвай завмер. Під знищеними мостами відкрилися яри, які доводилося переходити пішки. Легше це давалося молодим без вантажу, це було легко, але Наталя несе важкий пакунок з харчами на дачу, де живе її мати з молодшими сестрами й братами. Батько Наталін працює в Києві, де й купує для сім'ї харчові продукти, яких у той час не можна було дістати на провінції.

Наталя спускається в яр, переходить через залізничні рейки і, видряпавшись на протилежний бік яру, виходить на шосе. Подолавши перший важкий перехід, мусить невдовзі перейти попід іншими зруйнованими мостами. Останній перехід по вузьких кладках без поруччя на річці Ірпін, — і Наталя скручує з житомирського шосе в ліс, через який веде м'яка лісова дорога на край села Гореничі, віддаленого від Києва приблизно на 25 верст. На горбку, праворуч від дороги до села, вигідно розташований чепурний будинок, що його наймає на літній сезон пані Галя, Наталіна мати. Власник його в революційні буряні роки виїхав на Полтавщину, а сторож Терешко господарює тут. Ліворуч від хвіртки дозріває садок, відгороджений від дороги й подвір'я. У затишку журливих верб дрімав колись ставок, від якого залишилася тепер тільки широка калабана, бо гайдамаки, як каже Терешко, спустили воду зі ставка, вилловлюючи з нього рибу на юшку. На горбку, недалеко від хати, золотиться лан пшениці, що тулиться до молодого лісу, за ним тягнеться огорожа, що замикає доступ на горбок від лісу поміщика Гвоздика. Ліс цей Гвоздик продав після вибуху революції, і в ньому мало постати дачне селище Володимирів Стан. Як спогад нездійснених плянів полишилися попорубовані в лісі просіки-вулички, розпочаті дачні будинки або самі тільки огорожі на закуплених ділянках.

З веранди будинку видно село Гореничі. По якого пробігає дорога попри огорожу садиби. За дорогою, ліворуч, зеленіє луг, через нього тече річка Ірпін. Праворуч від дороги, за хатами, розкинулись лани, підносячись трохи над дорогою. Ліс поміщика Гвоздика відділяє село від житомирського шосе.

Село не зазнало безпосередньо страхів війни, і ще живе своїм затишним життям. Воно сприйняло відгомін бурхливих років відродження української державности по-своєму. Серед хуртечі й блискавиць пропам'ятних днів залунало: "Ще не вмерла"... "Ні, не вмерла" — сказала гореницька

молодь і заснувала "Просвіту". На те й молодь, щоб горіти. Але часи незабаром змінилися. Українська влада під натиском ворожих сил покинула Київ. Тривога нависла над селом. На щастя, ворожа хвиля ще не докотилася до нього і не загасила запалу молоді. Нова влада мала ще багато "роботи" в Києві.

У "Просвіті" утворилася бібліотека. Серед її книжок була "Безталанна" Карпенка-Карого.

"Чи не заснувати нам театр? — запитує на зборах голова "Просвіти", сільський писар Дяченко. — Таж маємо таку гарну п'єсу, як от "Безталанна". Думаю, — що буде немало охочих грати на сцені", — додає він.

— "А й справді, чому не спробувати? Адже в нас чимало таких, що співають у церковному хорі або танцюють гопака так, що закаблуками землею крешуть" — обзивається танцюристий Гриць.

— А дівчата... Гляньте, котра з них не надається на сцену? Не тільки на сцену, а не одну з них хоч на виставку, як убереться в святковий одяг та почепить на шию всеняке червоне мамине намисто, та розпустить з-під віночка по плечах барвисті стяжки — правдива ляля! — з захопленням малює дівочу постать Левко, темнотубий парубок з палкими очима під чорними бровами.

— Таж твоя дівчина називається не Ляля, а Мотря! — глузує Гриць.

А Левко, зашарівшись, мов спійманий на гарячому вчинку, тулиться до стіни. Відчуває, що Мотря дивиться на нього, мов питаючи: "А хто ж та Ляля, яку ти так хвалиш?"

Збори захоплює думка: створити просвітянський театр у Гореничах!

— Глядачів не забракне, таж із самої Білогородки прийде до нас стільки, що й нам не буде місць. Відколи білогородчани зацікавилися минувшиною свого села, що було колись княжим городом Білгородом, знають вони, якого ми роду. А що ще розкажуть розкопки, які почалися вже досить давненько навколо села? Таж нам на цьому боці Ірпеня видно, як біліє розкопаний пісок Білогородки, вона ж лежить на вищому березі, ніж Гореничі" — каже голова.

— Ну, звісно, глядачів не забракне — озвався молодий Харитон, що вже встиг позбутися пальців на правій руці, — він повернувся з війни. — Засновуйте, хлопці, театр. Я вам теж поможу, бо читаю добре, а от писати вже не можу, — зі смутком закінчує він, глянувши на свою скалічену руку.

— Хто за те, щоб був театр? Піднесіть руку! Але тільки одну, а не дві, бо зіб'юся в рахунок, — жартує голова.

— Усі за театр! Усі! — галасують наймолодші, немов відіграючи сцену, де треба конче галасувати.

— Пиши, Тимошку, що треба, до протоколу —

звертається голова до секретаря "Просвіти". — А тепер виберімо управу театру!

Вибір цей обійшовся без крику наймолодших. Бо цим разом забирали голос ті, що вміли не тільки добре читати й писати, але й співати, деклямувати або танцювати. З них й організувався театральний гурток. Молодий учитель гореницької школи зголосився бути режисером. Обов'язки суфлера взяв на себе Михайло, що любив читати про козаків. Попрохали й Наталю, яка була на зборах, взяти участь у виставі.

— Добре, — погодилась вона, — тільки не відтягайте з пробами, щоб ще до мого від'їзду до Києва дати виставу.

— Не забаримося — запевнив режисер. — Завтра ввечері й зачнемо першу пробу. Маємо два примірники "Безталанної", бо я позичу гурткові свій.

— Згода! — каже суфлер Михайло. — Завтра буде проба за книжкою, але потім кожен мусить мати переписану свою роллю. Ми з режисером постараємось це зробити. Може ви допоможете нам? — звертається він до Наталі, яка, пройшовши яких 25 верст від Києва до Горенич, сидить утомлена. Але вона дає свою згоду, всміхаючись. Їй дуже хочеться заграти стару Ганну. Вона ж ніколи не виступала на сцені, за винятком малих виступів у школі.

Режисер розподілює ролі.

— Я теж хочу грати в театрі. Умію добре танцювати й люблю театр, — зненацька почувся голос Ярошка.

— Е, ні, голубе, тебе до нашого гурту не приймаємо, — каже голова. — Чи ж у Просвіті можуть бути бешкетники й забіяки? Чи ж то не ти вчора на майдані перед церквою бився з Петром, п'яною й гультаєм? Кажи, не ти? — питає Дяченко.

— Та, може, й я, але не пам'ятаю, як це сталося, — каже Ярошко, парубок, якого прозвали "недоторка" за його лагідну вдачу.

— Таж Ярошко вчора впився — каже Михайло. — У них були христини, то й йому чарка перепала.

— Кожний просвітянин знає, що пити горілку не можна. За непослух — викреслення з членів Просвіти, — каже голова. — Ми мали про тебе поговорити сьогодні, та не мали часу. Але, як ти сам зголосився, то приймай належне.

— Братчики, простіть! Я ж не буду більше! Я не знаю, як це сталося. Простіть! — благає Ярошко, і по круглому обличчю його котяться горошини сліз.

— Проголосуймо! — звертається голова до членів. — Хто за те, щоб Ярошка позбавити членства?

— Може б залишити його на випробування? Він же кається. Це ж уперше з ним таке скоїлося. — втручається суфлер Михайло.

— Хто за те, щоб залишити Ярошка на випробування? — питає голова.

— Нехай лишається, а там побачимо! — хором загули передні ряди.

— Ну, Єрофію, маєш щастя, що в тебе багато приятелів. Їх і тримайся, — повчає голова.

— Спасибі! — зашарівшись, дякує помилований.

— Приймаємо тебе до нашого театального гуртка. На перший раз будеш пильнувати порядку в залі. А потім... може коли і вріжеш гопака, — згідливо каже режисер.

Очі Ярошка вмиють висохли і загорілися радістю. Він — артист "Просвіти"!

Проби п'єси "Безталанна" відбуваються "нормально". Артистки, повернувшись з роботи на полі, ледве встигають подоїти корови й повечеряти. Сходяться на пробу, коли вже стелиться поміст між вечором і ніччю. А коли проби закінчуються, він яснішає, переходячи в досвітні сутінки. На те й молоді, щоб зоріла старшим, які допитливо дивляться на неї з-під брів. Дехто з них приходить подивитися, як Василько грає Гната. А коли вже відбувається генеральна проба, то матуся приходить "на часинку" поглянути, як її Докійка грає Софійку, мимохіть насторожуючися проти Катрі, що грає Варку й доводить Софійку до згуби. "Може й мати її така, як оця Варка? А я й не знала про це" — думає Докійчина мати про свою сусіду, Катрину матір.

Нарешті в неділю на дверях нової Пилипової стодоли, де має відбуватися вистава, красується театральне оповіщення. Стежка перед "театром" прометена, зала прикрашена. Сцену закриває заслона. Напередодні вистави позносили лавки чи не з усіх ближчих до театру хат, щоб їхні власники мали на чому сидіти. Перед входом Зінька й Горпина — працівниці сільської крамниці — продають квитки. Все тоншає книжечка з квитками, все тісніш робиться на "залі". Нарешті для спізнених забракло квитків і двері театру зачиняються. "Не входити — квитків нема" — білється на дверях остоорога.

Перший дзвінок — і легіт пробігає по рядах найбільш нетерплячих глядачів. Але дарма, ще не грають, тільки Ярошко гасить лампи на залі, залишаючи лише одну. Другий дзвінок — і через розпірку в заслоні заглядають зі сцени чийсь цікаві очі й чується ледве чутний шепіт. Все більше електризуються нетерплячі, вигідніше вмоцнюючись на лавках.

Перед завісою з'являється голова "Просвіти" й подає знак, що хоче говорити. Публіка тихне.

"Громадяни! — звертається він. — Спасибі вам, що вшанували своєю численною присутністю нашу першу просвітянську виставу. Дай Боже, щоб ми ще багато вистав дали в нашій власній домівці Просвіти. Я вірю, що таки дочекаємось того" — закінчує і сходить зі сцени.

Розлягається третій дзвінок, заслона розсувається; переносить глядачів у хату, де відбуваються події, такі подібні до подій у селі. Наталя грає стару Ганну, Гнатову матір. Вона добре знає свою роллю, як і її партнери, Софійка та Гнат, свої. Раптом зауважує, що суфлер пропустив її репліку і підказує вже слова Софійці, яка скаржиться Гнатові на Ганну в її ж присутності. Хвилину Наталя прислухується і, з'ясувавши, що

С. РИНДИК

КУЛЬТУРНА ДРАМА

Каже друг мій: "Оптимісте!
Намотай собі на вус,
Що усякі комуністи
Мають нас на думці з'їсти —
Пекін і Союз".
— "Не біда", кажу: "земляче!
Всі ми в давній давнині
Їли ближніх. Тільки, бачиш,
Їли просто, по-собачи,
Бо були дурні.
А модерні канібали
Поїдають культурно нас:
Щоб здійснити ідеали
Пролетарських мас,
Будуть Марксом начиняти,
Ленінізмом смарувати,
Мав-Це-Тунгом затовчуть,
А тоді спечуть,
Як показує програма,
І з'їдять за кусом кус.
Буде це культурна драма,
Намотай на вус!"

саме в цьому місці зайшла помилка, кидає віник у куток хати і виходить, грюкнувши спересердя дверима. Усе це вийшло природньо, але Наталя збентежена. В перерві вона підходить до суфлера.

— Михайле, чому ви пропустили мою репліку?

— Вибачте, Наталко! Винен, каюся. Я хотів подивитися, як ви граєте, а палець і поїхав нижче.

— Так і виставу можна провалити, — хвилюється Наталя. Зніяковілий суфлер запевняє, що більше цього не буде. У наступній дії Наталя сторожко прислухується до реплік, щоб знов чого не вийшло.

На передній лавці сидить уже літня вдова Прокопиха. Вугликом темної хустки вона витирає слюзи — жаль до Софійки витискає їх. А побожна Іваниха зітхає. — Чи Бог простить Ганні її гріх.

Урочиста тиша залягає в переповненій "залі". Тільки очі свічками, а щокі маком цвітуть. Напружено стежать за тим, що відбувається на сцені, мов астрономи за кометою, що вперше з'являється на небосхилі. Закривається заслона, зникає видиво, але вдячні серця ще живуть ним. Вибухають схвальні вигуки, аж лоскіт розлягається від щирих оплесків. Кінець п'єси. Артисти виходять на сцену, бо нема кінця бурхливому виявові почуттів публіки. Нарешті Ярошко засвічує ще одну лампу і просить глядачів спокійно виходити з залі.

— Хлопці, прохаю прийти завтра й забрати свої лавки додому — вигукує Ярошко, порядкуючи в залі.

Артистки спішать стерти з обличчя фарби й передягнутися. Наталя теж поспішає швидше причепуритися, бо мати з сестрою чекають на неї коло дверей.

По дорозі вона проходить біля гурту гостей із Білогородки і чує: "Хіба ж ми неспроможні створити такий театр у себе?"

"Добре, нехай змагаються!" — думає Наталя. До неї підходить знайома селянка Карпиха. Як видно, хоче поговорити. "Наталочко! — звертається вона. — Може ви знаєте, що це за баба грала Ганну? Ніколи я її не зустрічала в нашому селі. А яка страшна! Не терпіла родича Софійки, а як подарував їй гарну хустку — оту шальонову з червоними квітами, — то диви, як відмінилася: відразу подобришала, попрохала гостя сісти, ховаючи хустку в скриню. Єхидна баба! Але хто вона така, Наталю?" Наталя всміхається. "Не знаєте теж? То піду, бо бачу, що моя сусіда ще не вийшла. Підемо разом на наш куток. Прощайте!"

"Не пізнала мене Карпиха в Ганні — роздумує Наталя. — Як то приємно забути на сцені про себе... Як то чудово перевтілюватися в персонажі драми, вчуватися в їх душу!" — ледве не в голос думає вона.

Теплою хвилиною переливається радість у серці. Вона довго не може заснути, хоч по нічці не лишилося й чорної нитки, бо пелена туману над Ірпенем упала самоцвітами на гореницький луг. А вранці треба поспішати до Києва.

А. Киянка

ПОВІДОМЛЕННЯ

Головна Управа ОДУМ-у та Головна Виховна Рада Юного ОДУМ-у в Канаді, влаштовують виховно-відпочинковий табір для юнацтва. Табір триватиме від 9-го до 23-го серпня 1970 року на оселі "Київ" біля Торонта.

До табору приймається дітей віком від 7 до 18 років. Батьки не члени ТОП-у платять 10 дол. вписового.

Оплата: \$25.00 на тиждень за одну дитину,

\$45.00 на тиждень за двох дітей з родини,

\$60.00 на тиждень за трьох дітей з родини.

Кошти асекурації нещасливого випадку включені в цю суму.

Заяви з оплатою за таборування надсилати найпізніше до дня 31-го липня ц.р. на адресу:

ODUM Camp c/o M. Waler

167 Lakeshore Rd. W.
Port Credit, Ont.

3 НОВИХ ВИДАНЬ

Ірена Книш — ВІС НА ВІС З УКРАЇНОЮ. Горстка радянських вражень. Накладом авторки. Стор. 126. Вінніпег, 1970.

Євген Сверстюк — СОВОР У РИШТОВАННІ. Передмова М. Антоновича. Українське Видавництво Смолоскип ім. В. Симоненка. Париж-Балтимор, 1970 року. Стор. 173.

Василь Голобородько — ЛЕТЮЧЕ ВІКОНЦЕ. Поезії. Передмова П. Голубенка. Українське Видавництво Смолоскип ім. В. Симоненка. Париж-Балтимор, 1970. Стор. 233.

ONTARIO — The place, the people and the potential. Department of Trade and Development. Government of Ontario. Toronto, Canada. 1970. Pages 160.

НОТАТКИ З МИСТЕЦТВА — Ukrainian art digest. Ч. 9. Червень 1969 р. Об'єднання мистців українців в Америці. Стор. 72. Накладом відділу ОМУА у Філадельфії, США.

ВІСТІ, HERALD — журнал музичного та мистецького життя. Ч. 1 (32) березень 1970. Рік IX. Квартальник. Видає хор "Дніпро" в Твін Сіті, Мінн., США. Редагує видавничу колегія. Стор. 33.

ЕКРАН — ілюстрований журнал з українського життя. Ч. 47-50, вересень 1969 — квітень 1970. Рік X. Патрує "Українська учительська громада" в Чикаго. Видає В-во "Екран". Відпов. ред. А. Антонович. Стор. 27. США.

СВІТЛО — український католицький місячник ч. 6 (570), червень 1970. Рік XXXIII. Видають ОО. Василіяни. Торонто, Канада.

ХРИСТИАНСЬКИЙ ВІСНИК — орган Українського Євангельсько-баптистського Об'єднання Канади. Ч. 3-4, березень-квітень 1970. Рік XXIX. Вінніпег, Канада. Стор. 20.

УКРАЇНСЬКЕ ПРАВОСЛАВНЕ СЛОВО — орган Української Православної Церкви в США, ч. 5, травень 1970. Р. XXI. Саутс Баунд Брук, США. Стор. 24.

ЄВАНГЕЛЬСЬКА ПРАВДА ч. 3, квітень 1970. Рік XXXI. Видає М. Фесенко. Торонто, Канада. Стор. 24.

ЖИТТЯ і ПРАЦЯ — журнал, ч. 1, грудень 1969 р. Рік I. Видає Український Християнський Робітничий рух в Німеччині.

ДОРОГОВКАЗ — орган вояцької думки і чину, ч. 27 (46) січень-березень 1970. Видає Генеральна Управа Союзу Бувших Українських Вояків у Канаді. Торонто, Канада. Стор. 32.

ЗА ПРАВДУ ПРО УКРАЇНУ — бюлетень українського публіцистично-наукового інституту ч. 1 (3), грудень 1969. Рік III. Чикаго, США. Стор. 32.

НОТАТНИК — український бюлетень ч. 4 (99), квітень 1970. Видавець Л. Лиман. Нью Йорк, США.

УКРАЇНКА В СВІТІ — бюлетень Федерації Українських Жіночих Організацій, ч. 4 (23), жовтень-грудень 1970. Рік VII. Філадельфія, США.

НАШЕ ЖИТТЯ — місячник ч. 4 квітень 1970. Видає Союз Українок Америки. Р. XXVII. Філадельфія, США. Стор. 40.

ЗОЗУЛЬКА — газета творчої української молоді. Ч. 1 (18) лютий і ч. 2 (19) квітень 1970. Видання циклоstileве. Оттава-Монтреаль. Канада.

ЮНАК — журнал пластового юнацтва ч. 4 (82), квітень і ч. 5 (83) травень 1970. Видає Головна Пла-

стова Булава. Редагує колегія. США. Стор. 28.

КРИЛАТІ — журнал українського юнацтва, ч. 4 квітень і ч. 5 травень 1970. Рік VIII. Видає Центральна Управа СУМ. Редагує колегія. Нью Йорк-Брюссель. Стор. 24.

KULTURA — Szkice, Opowiadania, Sprawozdania. Nr. 4/271. Kwiecień, 5/272, Maj 1970. Wydawca: Instytut Literacki, Paryż, France.

МИ І СВІТ — український журнал ч. 156 травень-червень 1970. Рік 21. Редактор і видавець М. Колянківський. Торонто, Канада. Стор. 98.

Властивість старости — робити гострішими колючки і блідішими квіти життя.

(Сааді).

Ніч несе спокій старим і надію молодим.

(Б. Шоу).

Бажаєш бути молодим? Будь ним!

(Н. Капроненко та К. Прушков).

Добрі мелодії грають і на старій скрипці.

(Батлер).

Старе вино і старі друзі — найкращий засіб проти старости.

(Роберт Пацанюк, душа товариства)

У сімдесять сім років час стати серйозним.

(Самюель Джонсон).

Треба постаріти, аби стати добрішим.

(Гете).

Мозок літньої людини подібний до старого коня: щоб зберегти працездатність, йому треба повсякчасно тренуватися.

(Джон Адамс)

Ділимося з громадянством сумною вісткою, що 7 травня 1970 р. в с. Жизномир, Західня Україна, на 63-му році життя відійшла у вічність

КАТЕРИНА ЛИСА

Горем прибиті

син Михайло Лисий,
невістка Феня і внук Івась

Панахиду відправлено 17 травня в Торонті — Канада.

Під час поминального обіду була проведена збірка на невянучий вінок, з якої на пресовий фонд "Молодої України" призначено 15 дол.

Висловлюємо рідним св. п. Катерини Лисої наше глибоке співчуття, а за внесок на пресфонд щироє спасибі.

Адміністрація "М. У."

ЗВІДУСІЛЬ

НОВІ РОБІНЗОНИ

Виявляється, у наш вік атома та космічних злетів все ще існують свої робінзони. Приміром, маленький полінезійський острів Антоража (острови Кук) досі вважався незаселеним. Та якось з вертольота, що піднявся з американського корабля, пілот побачив там людину. Моряки зацікавилися, хто ж це замешкав на острові і невдовзі познайомилися з Томою Ніллом, котрий прибув сюди десь три роки тому з Нової Зеландії. Він збудував собі оселю, розвів курей, свиней, голубів. Радощі й труднощі життя у добровільному засланні ділить з ним тільки його вірний друг — собака. Новий Робінзон категорично відмовився від американських газет та журналів, які йому запропонували моряки. При цьому він сказав: "Ваш світ мене ніскільки не цікавить..." Інший Робінзон, студент з західнонімецького міста Бамберг, відкрив незаселений острів... в серці Європи. Цей острів утворився внаслідок зниження рівня води ріки Регніц — притоки Майна. Студент перебрався на острів і оголосив себе його необмеженим володарем. Аби якось обґрунтувати своє право на це, він послався на закон від 1907 року, який чинний у Федеративній Республіці Німеччини. За цим законом тільки ті острови вважаються власністю держави, які існували на території Німеччини до 1907 р....

ТАСМНИЦІ ЛІЛПУТІВ

Нині в усьому світі налічується десь 3000 лілпутів. До цього часу ще ніхто точно не знає причин їхньої появи на світ. А ще дивує те, що лілпути є майже в усіх країнах і приблизно у тому самому відношенні до кількості населення. Майже 40 процентів лілпутів виходять заміж або одружуються з людьми звичайного росту, і їхні діти завжди нормальні. Цікаво відмітити, що американські лілпути Роберт та Джуді Скіннер мали 14 нормальних дітей. Найменшим у світі лілпутом є філіпінець Хуан де ла Крук, його ріст дорівнює 48 сантиметрам. Найменшою жінкою в світі є голандка Пауліна Мустерс. Її зріст — 47 сантиметрів.

Найстаршому в світі лілпуту — 90 років.

"КОБРА-ГРАНДЕ"

За різновидністю легендарного чудовиська з Лох Нессу, що нібито мешкає у Шотландії, декілька експедицій зараз полюють у джунглях Амазонки на "Кобра-гранде". Ця велика кобра, гадають, 30-40 метрів завдовжки і важить близько 20 центнерів. Серед місцевих індіців про казкову тварину розповсюджуються найнеймовірніші чутки. При раптовій появі змії-гіганта від страху людей та тварин паралізує. Легкі оселі індіців лишаються, коли до них наближається ця змія. Потвора нібито вже знищила цілу родину з шести осіб. Експедиції мають намір піймати "кобру-гранде" живою, або ж бодай впевнитися, що це просто місцева легенда.

**

Щоп'ятниці увечері в одному з невеличких барів Лондона готують спеціальний стілець для постійного клієнта. І вже нікого не дивує, що 8-місячне слонення Джоні стало тут постійним відвідувачем. Його хазяйка — досить ексцентрична англійська художниця — має своєрідне "гоббі": вона вигодовує різних звірят, а потім використовує їх як моделі для своїх картин. Майже кожної п'ятниці вона з'являлася тут у барі разом зі своїм улюбленцем, який вподобав випивати одну пляшку пива. Та більше він все ж таки полюбає молоко.

ДЕВ'ЯТА ЧАСТИНА ЕТИМОЛОГІЧНОГО СЛОВНИКА

У Вінніпезі, Ман., у виданнях Української Вільної Академії Наук — УВАН у Канаді вийшла дев'ята частина "Етимологічного словника української мови" професора Яр. Рудницького, що на близько 100 сторінках подає реєстр і етимологію слів із назвучним "г" — буквою, що її скасовано в СРСР й вона там практично не існує.

НА ЗАХИСТ ТОПОЛЬ

Чи варто висаджувати в містах тополі, коли їхній пух так докучає людям — сідає на одяг, волосся, кружляє в квартирах? Чи не краще, коли на вулицях ростуть дуби, липи? Виявляється,

ні. Доросла тополя за літо поглинає 44 кілограми вуглекислого газу, а липа тільки 16. Під час спеки тополя виділяє в 4,3 рази більше вологи, ніж дуб.

ЩЕ ПРО ЦИТРИНУ

У соковій цитрини є 50 процентів аскорбинової кислоти (вітаміна С). ● При запаленні горла і гарячці тамус спрагу, відсвіжувє. ● Добре вживати цитрину при занижених квасах і коли нудить. ● Конфітури не зацукряться, коли додати трохи цитринового соку. ● Щоб краще зберегти гірчицю і ковбасу, покладіть скибочку цитрини під кришечку баночки або на зріз ковбаси. ● Цитрина добре зберігається, якщо покласти її розрізом вниз на змочену в оцті серветочку. ● Якщо перед готуванням курку натерти зовні і всередині цитриною, її м'ясо стане соковитим, ніжним і білим. ● Цитриновий сік відчищає вироби з міді, леза ножів, усуває іржу і чорнильні плями, надає блиску торбинці з темної шкіри. ● Щоб риж не розварився, додайте кілька крапель цитринового соку. Зм'ягчує він також шкіру рук.

АВТОМАТИ-ВИМАГАЧІ

Майже в усіх ресторанах і кав'ярнях США стоять музичні автомати. Той, хто бажає послухати музику, кидає в щілину десять центів і натискає на кнопку з номером потрібної пластинки. Чи то автомати всім набридли, чи то надокучив їх репертуар, але бажаючих слухати ту музику стає дедалі менше. З огляду на це фірма, що виробляє їх, вирішила вдосконалити конструкцію: якщо ніхто протягом 15 хвилин не замовляє музику, автомат починає жалібно скиглити, нагадуючи про себе.

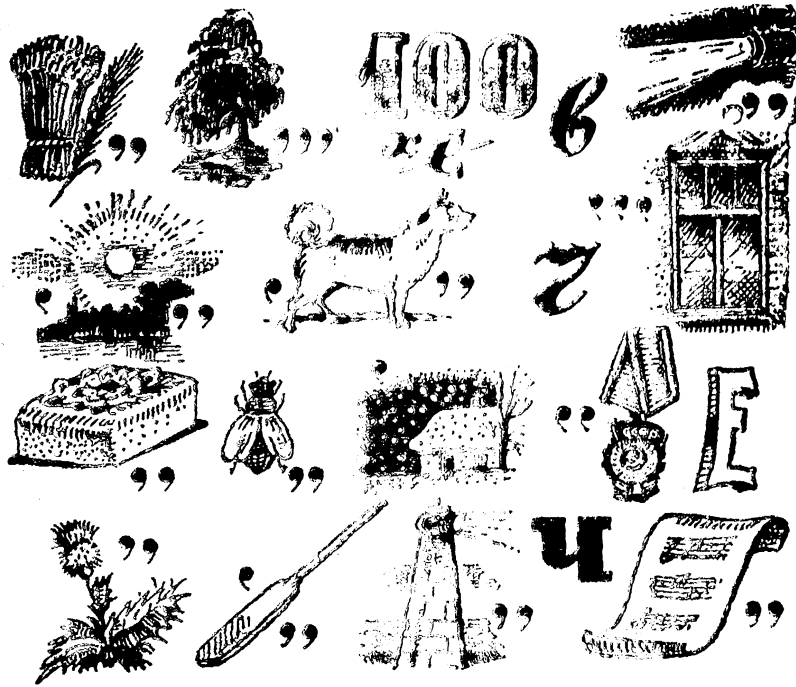
ЕЛЕКТРОННА ДЗВІНИЦЯ

У Зулі (НДР) на башті ратуші встановлено дзвіницю, що складається з 23 бронзових дзвонів, якими керує електронний пристрій. Дзвони виконують гімн Німецької Демократичної Республіки та інші мелодії.

**

Гвоздика не терпить шуму. Якщо поставити її поблизу радіоприймача, вона зів'яне.

НА ДОЗВІЛЛІ

РЕБУС

Тут зашифровані рядки з поеми І. П. Котляревського "Енеїда". З якої частини твору вони?

ВІДПОВІДЬ ГОЛОВОЛОМКИ "НА ВИШИВАНЦІ" В Ч. 178

Коли правильно затушовано клітки, то у вас вийдуть цифри ювілейних дат до 200-річчя з дня народження Івана Котляревського "1760-200-1960". За допомогою літер між затушованими клітками ви прочитаєте вірша Івана Франка:

Так Котляревський у щасливий час
Українським словом розпочав співати...
І вогник, ним засвічений, не згас,
А розгорівсь, щоб всіх нас ogrівати.

Відповіді на головоломки в ч. 179

ЗА ХОДОМ СТРІЛКИ

Де общее добро в упадку,
Забудь отця, забудь і матку,
Лети повинність ісправлять.

ЗАГАДКИ

1. Зорі на небі. 2. Людина.

ТРИ МУДРЕЦІ

А міркував так: "Кожний з нас може думати, що його власний

лоб чистий. Б впевнений, що його лоб чистий і сміється з мудреця В. Але коли б Б бачив, що мій лоб чистий, то він здивувався б, чому сміється В, бо тоді у В не було б приводу для сміху. Однак Б не здивувався, значить, він може думати, що В сміється з мене. Отже, мій лоб вимазаний".

Коли в задачі йдеться про яке-небудь фізичне явище, то обов'язково треба враховувати всі його сторони, щоб не вскочити в клопіт. Так і тут. Ніякі розрахунки не дадуть справжнього наслідку, якщо не взяти до уваги, що разом з водою піднімуться і корабель і драбина, так що насправді вода ніколи не покриє третього щабля.

ПІД ЧАС ПРИПЛИВУ

О. Лобас

ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ МУЗИКУ?

1. Хто написав лібретто опери "Запорожець за Дунаєм?"
2. Пригадайте музично-драматичні твори, які написав М. В. Лисенко.
3. До якої поеми Т. Шевченка музику написав К. Г. Стеценко?
4. Пригадайте найпопулярніші українські народні пісні в обробці М. Д. Леонтовича.
5. Хто автор опери "Князь Ігор?"
6. Як називається балет композитора В. Д. Кирей-

ка, написаний на сюжет одноіменного твору М. Коцюбинського?

7. Хто з великих австрійських композиторів у 14-річному віці за видатні композиторські здібності одержав Почесний диплом і звання академіка Болонської музичної Академії?
8. Хто основоположник англійського національного мистецтва?
9. Що таке оперета?
10. Як називається хорівий спів без інструментального супроводу?
11. Хто й коли сконструював фортепіано?
12. Яка поезія Л. Глібова ще за життя поета стала народньою піснею?

N. - J. SPIVAK LTD.

R. R. 1,

LONDON, ONTARIO

(Pre-mix concrete)

ГУМОР

—О—

Великий хемік Д. І. Менделєєв любив фізично працювати. Зо-крема, він робив і дарував дру-зям гарні валізи.

Якось учений купував у крам-ниці матеріали на свої вироби.

— Хто ця людина? — спитав один із покупців у господаря крамниці.

— Це Менделєєв, відомий май-стер виготовлення валіз, — від-повів господар.

ПОЧЕСНИЙ ШЕРІФ

Відома американська кінозірка Кім Новак дістала звання почес-ного шеріфа міста Сан-Дієго (Ка-ліфорнія) — за свою, щоправда, посередню допомогу поліції шта-ту. У цьому місті був пограбован-ний ювелірний магазин. Один з грабіжників, очевидно, задоволе-ний здобиччю, написав пальцем на склі каси "Хай живе Кім Но-вак!"

Після графологічних дослі-джень цього напису поліції по-щастило виявити злочинця й спі-ймати всю банду гангстерів.

ПРИЧИННИЙ ЗВ'ЯЗОК

На прес-конференції в Пари-жі відомий художник-сюрреаліст Сальвадор Далі з'явився перед журналістами із грубою мотуз-кою на зап'ясті.

— Ця мотузка, — пояснив ху-дожник, — змушує мене думати про ринг, а ринг — про боксерів. Боксери — про удари, удари — про потрясіння. Потрясіння — про келих алкоголю, алкоголь — про пляшку, пляшка — про під-вал, — про той підвал у Сен

Жермен де Пре, де я сьогодні ввечері маю зустрітися з однією парижанкою...

НА ПРЕС. ФОНД "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ" ЖЕРТВУВАЛИ:

Васько Василь, Лондон, Канада	\$51.00
Данильченко І., Порт Кредіт, Канада (Пожертва з Полтавського вечора)	15.00
Філімончук Антін, Мейпл- вуд, США	10.00
Федоренко Євген, Ньюарк, США	6.00
Адвокат Мула І., Чікаго, США	5.00
Д-р Смик Р., Кол Сіті, США	5.00
Прима І., Ст. Кетеринс, Онт.	5.00
Матвієнко Федір, Торонто, Канада	2.00
Грушецький М., Франція	1.00
Зоря Б., Сомерсет, США	1.00
Коваль А., Сиракуз, США	1.00
Білоус В., Філадельфія, США	1.00
Федоряка Т., Філадельфія, Па.	1.00
Подубинський В., Міямі,	1.00
Заяць В., Іслінгтон, Канада	1.00
Іщенко М., Садбури, Канада	1.00
Передерій І., Монреаль, Кв.	1.00
Д-р Федоренко Степан, Торонто, Канада	1.00
Супрун П., Торонто, Канада	1.00
Чепурний Павло, Торонто, Канада (Збірка на поми- нальному обіді по св. п. Катерини Лисої)	15.00
Підопригора Федір, Лондон, Канада (Збірка на ново- сіллі п-ва Оборковських)	5.00
Пилипенко Микола, Торонто, Канада	2.00
Шевченко Олексій, Сомер- вілл, США	1.00
Валер Микола, Торонто, Канада (Збірка на сріб- срібному ювілеї п-ва Руденків)	48.35

НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ПРИЄДНАЛИ:

Яремченко Б., Лондон, Канада	3
Коновал Олексій, Чікаго, США	1
п-і Духнай К., Торонто, Канада	1
Родак Валентина, Торонто	1
Корженівський Вадим, Торонто, Канада	2
В. К., Торонто, Канада	5
Всім жертводавцям і прихиль- никам "М. У." щире спасибі!	
Адміністрація "М. У."	

Concrete Forming London Ltd.

LONDON, ONTARIO

(Foundations and floors.)

—О—

Один театральний критик тро-хи спізнився на прем'єру.

— Тільки прошу, мес'є, — по-передив контролер, — проходи-те тихо.

— А що? — запитав критик. — Глядачі вже сплять?

—О—

Боксерові, що терпів од без-соння, лікар дав класичну пора-ду:

— Це дуже просто. Ви рахуєте "раз", "два", "три" і так далі... Навіть не помітите, як опинитеся в обіймах Морфея.

— На жаль, це спосіб не для мене, — зажурився боксер. — По-перше, я не знаю ніякого ме-с'є Морфея, а по-друге, ледве я дійду до "дев'яти", як автоматич-но зведуся на ноги.

—О—

— Я ще ніколи не стрічав так-товнішої людини, як мій шеф. Того дня, коли вирішив звільни-ти мене з роботи, він лагідно мо-вив: — "Друже, я не знаю, як ми будемо робити без вас, але з понеділка почнемо цей експери-мент."

—О—

Старий полковник гойдає на коліні хлопчика.

— Ти задоволений? Тобі подо-бається? — запитує він.

— Так, — відповідає хлоп'я, — подобається. Але ще більше я люблю кататися на справжньому вісліюку.

ШЛЮБ МИМОВОЛІ

— Здається, ти все таки одру-жишся з Елізабет, друже?

— Мущу. Вона за останній час так розтовстіла, що вже не може повернути мені обручку.

Ціна 50 центів
в США і Канаді

MR. W. LITWINOW,
48 YORKVIEW DR.,
TORONTO 18, ONT.

194

If not delivered please return to:

MOLODA UKRAINA

Postal Station "E", Box 8
Toronto 173, Ontario, Canada

**ROCHESTER
FURNITURE
CO. LTD.**

WAREHOUSE STORE

Великий вибір хатніх меблів:

вітальень, спальень, їдалень,
холодильники, пральні
машини, електричні і
газові печі, телеві-
зори, радіо.

423 College Street

Toronto, Ontario

Telephone: EM 4-1434

**ПЕРША УКРАЇНСЬКА
ОПАЛОВА ФІРМА
FUTURE FUEL OIL
LTD.**

& Service Station

945 BLOOR STREET WEST

Toronto — Ontario

24-ГОДИННА СОЛІДНА
І СКОРА ОБСЛУГА І

Чищення і напруга форнесів
безплатна.

Скористайте з доброї нагоди
і замовляйте оливу в нас.

Наші телефони:

Tel. Office: LE 6-3551

Tel. Night: RO 2-9494

КРЕДИТОВИЙ СОЮЗ

- Платить до **8%**
за заощадження
- Малі і великі, особисті
і моргеджові позички
- Життєва асекурація
на оощадження до \$ 2.000
позички до \$10.000
- Особисті чеки; чеки для
подорожуючих
- Оплата за газ, електрику,
воду, і телефон
- 20 років на службі Рідного
Народу.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ.

**ЩАДІТЬ І ПОЗИЧАЙТЕ В
SO-USE (TORONTO)
CREDIT UNION LTD.
406 Bathurst Street
Toronto 2-B, Ontario**

УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ СОЮЗ

**БРАТСЬКА ЗАПОМОГОВО-ОБЕЗПЕЧЕНЕВА ОРГАНІЗАЦІЯ
В АМЕРИЦІ І КАНАДІ**

**що нараховує понад 24 тисячі членів і понад \$8,500.000.00
членського майна.**

Український Робітничий Союз має добірні найновішого типу поліси забезпе-
чення на дожиття і на посмертне для старших і дітей членів.
Помагає бідним, хворим і нездібним до праці членам. Помагає своєму укра-
їнському народові морально і матеріально в його стремлінні визволитися з
чужого поневолення і здобути самостійну, соборну, демократичну Україну.
Помагає матеріально освітньо-культурним, видавничим, церковним та спор-
товим справам. Помагає матеріально незаможним, здібним в науці, україн-
ським студентам у вищих школах. Видає свій, демократичного напрямку
часопис-тижневик "Народня Воля" українською і англійською мовами та
англомовний журнал для молоді "Форум". Для вигоди своїх членів і всіх
українців провадить літню вакаційну оселю "Верховина" з мальовничим
розкішним парком, модерно устаткованими кімнатами, купанням у власному
природньому озері та купальному басейні, спортом і культурною розвагою
в Кетскільських Горах в Ілен Спей, Н. Й.

Головний осідок УРСоюзу:

440 WYOMING AVENUE, SCRANTON, PA., U. S. A.

Телефони: 342-0937 або 347-5649